

Assisi Szent Klára
Római Katolikus Óvoda

OM: 028851

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2020.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Törvényi háttér	3.old.
2. Az intézmény adatai	5.old.
3. Bevezetés	7.old.
3.1. Katolikus köznevelési intézményünk küldetése	10.old.
3.2. Küldetésünk a pedagógusok felé	10.old.
3.3. Küldetésünk a gyermek felé	11.old.
3.4. Az egyházi nevelésre irányuló alapelveink	11.old.
4. Katolikus gyermekkép, katolikus óvodakép	12.old.
4.1. Katolikus gyermekkép	12.old.
4.2. Katolikus óvodakép	13.old.
5. Óvodánk helyi nevelési alapelvei, célkitűzései	15.old.
5.1. Alapelveink	15.old.
5.2. Az óvodai nevelés célja	17.old.
6. Óvodai nevelésünk alapelvei a személyiség fejlesztés területén	18.old.
7. Az óvodai nevelés általános feladatai	19.old.
7.1. Az egészséges életmódra nevelés	19.old.
7.2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált nevelés feladatai	23.old.
7.3. Anyanyelvi – értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	29.old.
8. Katolikus óvodai élettevékenység formái	32.old.
9. Tevékenységközpontú óvodai nevelés feladatrendszere	35.old.
9.1. Játék és tanulási tevékenység	37.old.
9.2. Társas és közösségi tevékenység	46.old.
9.3. Munkatevékenység	47.old.
9.4. Szabadidő tevékenység	49.old.
10. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások	49.old.

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

11. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások	51.old.
12. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenységek	63.old.
13. A nevelés, tervezés időkeretei	64.old.
14. Hagyományrendszerünk	70.old.
15. Kapcsolatrendszerünk	73.old.
16. Óvoda személyi feltételei	78.old.
17. Tárgyi feltételek	79.old.
18. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése	81.old.
19. Az intézmény gyermekvédelemmel összefüggő feladatai	83.old.
20. A szociális hátrányban lévők felzárkóztatása	91.old.
21. Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere	96.old.
22. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	97.old.
Felhasznált irodalom	101.old.
Jegyzőkönyvek, Legitimációs záradék	102.old.

TÖRVÉNYI HÁTTÉR:

Programunk a 137/1996. (VIII.28.) számú Kormány rendelet értelmében, melyet a 255/2009. (XI.20.) Kormányrendelet, ill. a 363/2012. (XII.17.) EMMI Rendelet módosított, az **Óvodai nevelés országos alapprogramja** alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit. Szem előtt tartva az **1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényt**, valamint, az azt módosító 1999. évi LXVIII. számú, a 2003. LXI. számú, a 2006. LXXI. számú, a 2007. LXXIX. számú törvényt, a szakaszosan érvénybe lépő **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényt** a közoktatás távlati fejlesztésének stratégiáját, a megyei és a fenntartói közoktatási koncepció irányelveit.

Ezen kívül programunkba az alábbi törvényeket, rendeleteket építettük be:

Törvények:

- 1993. évi LXXVII. törvény a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról
- Az Egyházi Törvénykönyv (Szerkesztette, fordította és a magyarázatot írta Erdő Péter. Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Budapest,1985.)

Rendeletek:

- 23/1997. (VI.4.) számú MKM rendelet és az azt módosító 37/2000. (X.29.) rendelet a Fogyatékos gyermekek nevelésének irányelveiről
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 185/1999. (XII.13.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII.22.) Korm. rendeletet módosítja
- XI.20.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának ... Melléklet az 1/1998. (VII.24.) OM rendelethez 7. számú melléklet a 11/1994. (VI.8.). KPSZTI

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

- 36/1999. (VIII.24.) OM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról
- 2003. évi CXXV. törvény az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség elmozdításáról
- 2007. évi I. tv. A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet

A katolikus óvodai nevelési programot meghatározó egyházi dokumentumok:

- Biblia (Szent István Társulat, Budapest, 1973.)
- II. Vatikáni zsinat dokumentumai: Gaudium et spes, Gravissimum educationis momentum, Dei Verbum, Lumen gentium

2. Intézmény adatai

Az intézmény alapításának ideje: 2019. szeptember 1.

Az intézményben a nevelő-oktató munka megkezdésének ideje: 2019.szeptember 1.

Az intézmény alapítója: Az Egyházi Törvénykönyv (CIC.802-806.) alapján az Egri Főegyházmegye Ordináriusa. 3300 Eger, Széchenyi u.1.

Az intézmény fenntartója: Egri Főegyházmegye, 3300 Eger, Széchenyi u.1.

Az óvoda hivatalos neve: Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

Az intézmény típusa: óvoda

Az intézmény OM azonosítója: 028851

Az intézmény adószáma: 19167202-1-05

Az intézmény alapfeladata:

- óvodai nevelés
- a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Gyermekétkeztetés ellátásának módja: önálló főzőkonyhával nem rendelkezik, a gyermekétkeztetés külső szolgáltató igénybevételével történik.

Férőhelyszám: 210 fő

Óvodai csoportok száma: 8 csoport

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet alapján az **intézmény vállalhatja:**

- a mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermekek nevelése
- enyhén értelmi fogyatékos gyermekek nevelése
- beszéd-fogyatékos gyermekek (nyelvfejlődési és beszédzavarok) nevelése

Az intézmény felügyeleti szerve: Egri Főegyházmegye, 3300 Eger Széchenyi u.1.

Az intézmény vezetője: *Báriné Ujvári Krisztina*

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

A Magyar Katolikus Egyházon belül működő önálló jogi személy, képviselőjére az intézmény vezetője jogosult.

Az intézmény gazdálkodásával összefüggő jogosítványok:

Az intézmény a fenntartó által jóváhagyott költségvetés alapján önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkezik, teljes jogkörrel rendelkező vezetői felelősség mellett.

A gazdasági, pénzügyi, munkaügyi feladatokat az intézmény székhelyén látják el. Az intézmény az adott költségvetés kereten belül önálló bér gazdálkodást folytat, de a gazdálkodással összefüggő kötelezettséget a fenntartó jóváhagyása nélkül nem vállalhat.

Az intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingatlanok:

3752 Szendrő, Bem utca 2/B, 1388/1 hrsz., 5000 m² alapterület

Működési engedély száma, kelte: BO-08/H3/5970-8/2019, 2019. augusztus 02.

3. Bevezetés – Az óvoda sajátos arculata

Borsod megye északi részén a Bódva völgyében helyezkedik el Szendrő városa. Nagy történelmi múltú visszatekintő település. Régen és napjainkban is a környező települések központja, irányítója. Történelmi nevezetességeivel büszkélkedünk, s igyekszünk gyermekeinket is tapasztalatgyűjtő programjainkkal lakóhelyükhöz fűződő pozitív érzelmekkel segíteni.

A 2006/2007-es tanévben az UNIÓS Pályázat megnyerése után a Bem úti óvoda 1 tornateremmel, 2 csoportszobával és egy fedett terasszal bővült.

2012-ben ÉMOP-4.3-1/B-10-2011-0011 azonosító számú „Esélyt az induláshoz” Óvodai férőhelyek bővítése Szendrő városban című projekt elnyerésével a Bem úti óvodát ismét bővítették 4 csoportszobával, 1 terasszal ennek következtében a Petőfi téri tag óvoda megszűnt és a Bem úti lett a központi óvoda.

2019. év elején az Egri Főegyházmegye megkereste Szendrő Város Önkormányzatát, azzal a szándékkal, hogy intézményünket egyházi fenntartás alá szeretné venni. Az alkalmazotti közösség 99 %-os arányban támogatta, hogy óvodánk Római Katolikus intézménnyé váljon, hiszen városunkban már az 1900-as évek elején is működött Katolikus Általános Iskola, mely a jelenleg, Budapesten lévő, Magyar Nemzeti Múzeum állandó kiállításának egyik ékes darabjából (Monstrancia) épült.

Jelenleg óvodánk 7 csoporttal működik 200 fő befogadására alkalmas. A fenntartó engedélyével a maximális gyermeklétszám 20% -al növelhető 210 főre.

Óvodánk, az Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda elsősorban nevelő intézmény, ahol a gyermeket, mint fejlődő személyiséget a szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem megilleti. Szeretnénk olyan boldog óvodai életet nyújtani, melynek melegében, biztonságában a bizalom, a tisztelet, a szeretet, az elfogadás, a megbocsátás vallásos értékrend mellett érdeklődve, bátran, korosztályuknak megfelelően fedezik fel és ismerik meg a gyermekeink az őket körülvevő világot, hiszen mindenkinek van egy Istentől kapott adománya, képessége.

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

A gyermek nevelése a család elsődleges joga és kötelessége, ebben intézményünk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka.

Katolikus Óvodánkban a játék, munka, tanulás, közösség formálás sajátos világszemlélettel történik.

Életkori sajátosságaikból fakadóan, fontos, hogy kezdetben az őket körülvevő felnőttek (óvodapedagógus, dajka, plébános atya) élete példájából tapasztalják meg Isten szeretetét.

Célunk, az általános óvodai nevelési célokon túl a gyermekek bevezetése a Keresztény hitre ébresztés alapjainak megteremtése, élmények nyújtásával. A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében támogatjuk a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A szülők összetétele a megnövekedett munkanélküliség miatt változó képet mutat. A szociális körülmények romlása, a megélhetési gondokkal küzdő cigány családok gyermekeinek családból, környezetből hozott negatív megnyilvánulásai nehéz helyzetet teremtenek.

Pedagógiai munkánk során arra törekszünk, hogy az életkori és az egyéni sajátosságokat szem előtt tartva játékosan, változatos tevékenységeken keresztül valósítsuk meg a nevelési feladatokat.

A szülői igényeknek megfelelően fokozottan odafigyelünk arra, hogy a gyermekek testleg – lelkileg egészségesen kerüljenek az iskolába és zökkenőmentesen kezdjék iskolás éveiket.

Kiemelt feladatként foglalkozunk a – sok esetben a nevelés valamennyi területén - lemaradt gyermekekkel az egyéni képességek, egyéni adottságok figyelembevételével.

Az óvodában dolgozó pedagógusok lelkiismeretes munkáját dicsérik a jól megszervezett kirándulások, tavaszt köszöntő vagy gyermeknap programok.

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

„A Kisgyermek fejlődésének szabadsága

Nem azt jelenti, hogy egyszerűen magukra

Hagyjuk, hanem segítő szeretettel emeljük köré

A megfelelő környezetet...

Minél tökéletesebb a környezet, annál kevesebb

Beavatkozásra van szükség a felnőtt részéről...

Arra kell törekedni, hogy a gyermek mindent,

Amire képes, önállóan is végezzen!”

Minden gyermek érték számunkra, ezért vállaljuk a kihívásokat jelentő nevelési feladatok megoldását is.

Képesek vagyunk folyamatosan megújulni, követjük partnereink igényeit, elvárásait. Eredményeink igazolják, hogy fejlesztő munkánk eredményes.

Olyan közösség vagyunk, ahol a minőségbeli tudás mellett fontos a tolerancia és az összetartozás.

Valamennyi óvónő azon fáradozik, hogy a reánk bízott gyermekek testileg, értelmileg, érzelmileg jól fejletten, vidám gyermekként őrizték az óvodáskor emlékeit.

A program elkészítésében részt vett intézményünk valamennyi óvodapedagógusa.

„Azokért élünk, akiket szeretünk, azokért, akik igaznak tartanak. A jövőnek élünk: a szépért, a jóért, amit tehetünk”

/ Széchenyi István/

3.1. Köznevelési intézményünk küldetése

„Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt. 28,19-20)

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az ember számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, amelyre azután ráépül a hit. Kötelességünk, s alapelvünk, hogy szakmai tudásunk legjavát adva neveljük gyermekinket. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni.

A katolikus óvoda a (2,5) 3 – 6 éves korú gyermekek fejlődésének támogatását és személyiségük fejlesztését vállalja fel játékos formában. A feltételrendszer, a változatos tevékenységek tudatos befolyásolásával segíti a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, nembeli – érszbeli különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére, biztosítva minden gyermek számára az egyéni hozzáférést.

Lehetőséget adva arra, hogy gyermekeinkből elégedett, sikert és kudarcot jól egyformán tűrő kiegyensúlyozott felnőttel váljanak.

A szülői közösség nehéz szociális háttérének ellenére is bízunk abban, hogy katolikus óvodánk remélhetőleg a családokkal való kapcsolattartás során egyre több embert segíthet az igazi értékek megtalálásában, követésében. Éppen ezért a katolikus intézmények, így a mi óvodánk is nyitott mind azon családok számára, akik elfogadják és tiszteletben tartják az óvoda katolikus szellemiségét.

3.2. Küldetésünk a pedagógus felé

A katolikus óvodában a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek, a pedagógusoknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel. Céljainkat csak akkor érhetjük el, ha a dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

A katolikus óvoda otthona a benne megvalósuló keresztény életnek, amelyet minél több család számára szeretnénk vonzóvá tenni. Meggyőződésünk, hogy a gyermek Isten ránk bízott ajándéka, szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda munkája kell talán, hogy ezt a kincset a szülők számára fokozatosan feltárja.

Éppen ezért van olyan dolgozókra szükség, akik mindennapi életünkben tanúságot tesznek hitük mellett.

3.3. Küldetésünk a gyermek felé

Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Megkeressük gyermekeinkben azokat az értékeket, erősségeket, melyek kibontakoztatásával elősegíthetjük személyiségük sokoldalú fejlesztését, amelyek által elérni iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A családokat előítéletek nélkül fogadjuk oly módon, hogy egyenlő eséllyel részesülhessen, színvonalas nevelésben. Minden pedagógus figyelemmel kíséri a tehetségígéretes, illetve a felzárkóztatásra szoruló gyermekeket, kiemelt figyelmet és megfelelő fejlesztést biztosítva számukra. A hit felébresztésre a mindennapos lelki beszélgetések által, életkoruknak megfelelően, nem megterhelő módon történik.

Ezek a rövid hitébresztő beszélgetések lehetőséget adnak arra is, hogy a gyermekek számára érthető, alkalmazható erkölcsi témákkal is foglalkozzunk.

3.4. Az Egyházi nevelésre irányuló alapelveink

Az egyház a katolikus óvoda által fölkinálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolásait, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, és ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet. A hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az életünkkel, ahogyan a hétköznapiakon viselkedünk és

gondolkodunk. A gyermekek azt az életstílust sajátítják el, amit a közvetlen környezetükben látnak (otthon a szülőktől, az óvodában a pedagógus és nem pedagógus munkatársaktól). Egész munkánk során a hívő keresztény világnézet megalapozására, kiteljesedésére törekszünk. Legfőbb értéknek a szeretetet tartjuk minden emberi kapcsolatban. Óvodánk valamennyi dolgozója egyetért azzal, hogy a nyugodt, szeretetteljes, derűs gyermekből lesznek kiegyensúlyozott aktív és sikeres felnőttek.

Intézményünk alapelvei:

- A gyermek egyedi létének felismerése, képességeinek felelősségteljes fejlesztése.
- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretet és szolgálat.
- A gyermek tevékenységbe ágyazott tanulásának támogatása.
- A családokkal való együttműködés, ha kell segítség, gondozás.

Pedagógiai programunk elkészítéséhez figyelembe vettük:

- Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- A gyermeki személyiségének teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Óvodánk, mint intézmény egy komplex rendszer, amelynek minden összetevője kölcsönhatásban működik. A befogadó nevelés, mint elv, meghatározza az óvoda kapcsolatainak alakítását, a családotól az iskolával való együttműködésig.

4. Katolikus gyermekkép, katolikus óvodakép

4.1. Katolikus gyermekkép

Gyermekképünk az Óvodai Nevelési Országos Alapprogramjából indul ki, továbbá a Katolikus Nevelés kongregációjának ajánlásaiból. Gyermekképünk fölvezetéséhez az alapprogram definícióit idézzük:

„Az ember egyedi, mással nem teljesíthető individuum és szociális lény egyszerre,” ami arra utal, hogy a fejlődő gyermek emberi lényegének, minőségének kimunkálása a nevelés során következik be, testi - lelki szükségleteinek megfelelően alakított személyi és tárgyi környezetben.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, ennek értelmében csak az életkorának megfelelő nevelési eljárások kerülhetnek előtérbe a gyermek személyiség alakításában.

A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. A katolikus gyermekképet szem előtt tartva óvodánkban a gyermekek jogait tiszteletben tartjuk.

Arra törekszünk, hogy a genetikai adottságaik, egyéniségük kibontakozzon, személyiségükben a tevékeny, érdeklődő, érzelem gazdag, toleráns, kreatív jegyek felismerhetők legyenek. Játékukban önálló elképzelésük megvalósuljon, aktívan vegyenek részt tevékenységekben. Érzékeljék a társas együttlétből adódó érzelmi többletet, vonzódjanak társaikhoz és a felnőttekhez.

Tudjanak örülni a természet, a tárgyi környezet szépségeinek.

Az óvodánkban járó roma származású, ezért az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek számára biztosítjuk az önazonosság megőrzését, a roma kultúra ápolását.

4.2. Katolikus óvodakép

Az óvodás korú gyermekek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda, mint köznevelési rendszer, ennek a családi nevelésnek a kiegészítőjeként működik, a gyermekek 3. életévétől – 6 éves korig, az iskolába lépésig, melynek szakmailag önálló nevelési intézményként a felnőttek példája a meghatározó. Fontosnak tartjuk az óvoda környezetében fellelhető természeti adottságok, szépségek megismertetését a gyermekekkel.

„A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért az ember léte attól függ, hogy milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel...” (Szent Györgyi Albert)

Szeretnénk ennek a kapcsolatnak a milyenségét már kisgyermek korban megalapozni,

hiszen az első benyomás sokkal, élményekkel kell ráirányítanunk a figyelmet a környezet csodáira.

Programunkban világossá szeretnénk tenni azokat az értékeket, melyek a gyermekek és felnőttek boldogságához, megelégedettségéhez nélkülözhetetlenek. Ezek a keresztény erkölcsi normák szerinti élet, az önbecsülés, az élet minden formájának tisztelete, a segítségnyújtás, a gondoskodás, az együttműködés, az igazságosság, a bizalom, a hit.

- A gyermekközpontú szemléletünk és az ezen alapuló légkör alapvető feltétele, hogy ismerjük gyermekeink testi, lelki, szellemi szükségleteit, s a vegyes csoportban a 3 éves és a 6 éves gyermek egyaránt jól érzi magát, mert így egyénileg változó igényeit kielégítheti.
- Óvodánkban a kis és nagy döntések mindig a gyermekek szempontjai szerint dőlnek el.
- Otthonos légkörű óvodánkban mód van az együttlétre, de az elkülönülésre is, a közös és a magánszféra (kincsek) őrzésére egyaránt.
- Óvodapedagógusaink érzelmi biztonságot csak akkor tudnak nyújtani, ha valóban ismerik, átérzik, megértik a gyermek helyzetét, problémáit. Értő figyelemmel fordulunk a gyermek felé, és úgy fogadjuk el, amint van, és nem, mint lenni kell.

A környezeti nevelés minél szélesebb körben való megvalósulása céljából kiemelt feladatnak tekintjük a környezet iránti felelősségtudat kialakítását, és a gyermek környezettudatos magatartásának fejlesztését.

A katolikus óvoda nevelési tervének Krisztus az alapja. A katolikus óvoda attól válik katolikusság, hogy a közösség tagjai osztoznak a keresztény világlátásban, s az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, valamint keresztény világnézeti alapon folyik a nevelő – oktató munka.

Katolikus óvodánk védőszentje: Assisi Szent Klára

Szent Klára Assisiben született a 12. század végén, aki volt annyira bátor, hogy Szent Ferenc szavára teljesen megtérjen a szegény Krisztus követésére, majd egy új női rend alapítója lett, amelyet róla később a klarisszák rendjének neveztek. A szegénység mellett a szegénység elviselésére adott példát.

„Szent Ferenc kicsiny palántája” a klarisszák rendjének alapítója volt. Élete számunkra az alázatosság, az egyszerűség, az elfogadás, a szerénység példaképe.

Nyitottak vagyunk minazon családok számára, akik elfogadják óvodánk katolikus szellemiségét.

Más felekezetből érkező gyermekeknél tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

5. Óvodánk helyi nevelési alapelvei, célkitűzései

5.1. Alapelveink

- Katolikus nevelésünk alapja és középpontja maga Krisztus, a keresztyén nevelésnek abban kell segítenie a gyermekeket, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére,

érzékük legyen az igazi értékek iránt.

- A gyermek személyiségét tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés és bizalom övezze.
- Az alapvető emberi-, gyermeki és szabadságjogok érvényesítése.
- A nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermekek személyiségéhez a keresztény értékrendhez kell igazodni, a gyermekek jogainak és kötelességeinek figyelembevételével, melyek hozzásegítik őket az erkölcsi normák betartásához.
- A nevelés biztosítja inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú attitűddel, érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkörrel az óvodás gyermek számára a mással nem helyettesíthető, szabad játékot. E tevékenységen keresztül lehetővé válik a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakoztatása, testi, szociális és értelmi képességének egyéni és életkor – specifikus alakítása, a hátrányok kiegyenlítése, kompenzálása és az esélyegyenlőség biztosítása.
- Cselekvő tapasztalat és élmények biztosítása.
- Megtanítjuk valamennyi gyermekünk számára a teremtett világra való rácsodálkozás képességét, ez nem más, mint az öröm, a hála, a megbecsülés és a védelem.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, társadalmi integrálása.
- Az SNI gyerekek részére olyan feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi a tünetek változatosságát, az egyéni teherbíró képességet, a speciális nevelési szükségleteket, a harmonikus személyiségfejlesztést, a testi, szociális, értelmi érettség kialakítását.
- Valamennyi munkatársunk pozitív pedagógiai modellt nyújt a gyermekek felé: viselkedésével, cselekvésével, gondolkodásával, igényességével, tapintatával, szeretetével, egymás iránti felelősségével.
- Az óvoda és iskola közötti átmenet sikeressége érdekében fejlesztjük a beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonásokat. Nevelésünkben kiemelt helyen kezeljük a megfelelő szokások és szabályok kialakítását.
- A dicséretet, a buzdítást, pozitív megerősítést, a megfelelő elismerést előtérbe helyezzük.

- Együttműködő kapcsolatunkat a szülőkkel, helyi egyházi közösségekkel, városunk oktatási intézményeivel tovább erősítjük.

Óvodánk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, befogadó, védelmező, gyermekközpontú, gondoskodó óvodai légkör megteremtéséről.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játéokra.
- A játékon keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítéséről.
- Fejlesztjük gyerekeink problémamegoldó képességét, az összefüggések felismerését, önismeretüket, együttműködési készségüket, akaratukat, segítőkészségüket, szolidaritásérzésüket, empátiás készségüket.
- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

5.2. Az óvodai nevelés célja

- Keresztény hit befogadására való képesség feltételeinek kialakítása, a keresztény erkölcsi értékek elmélyítése, hogy műveltebb emberekké, gazdagabb (szépre, jóra fogékony) személyiségű, Istent és embertársait szerető, felelős, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Liturgikus és nemzeti ünnepek közös megünneplése, a magyarságtudat erősítése.
- Óvodai nevelésünk célja az egészséges környezet biztosítása mellett a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével egyéni adottságaiból kiindulva sokoldalú, érzelmileg gazdag, önálló gondolkodású

- személyiség kibontakoztatásának elősegítése.
- Szeretetteljes, gyermekközpontú, másságot elfogadó légkörben, különös tekintettel az eltérő fejlődési ütemre.
 - Sokoldalú képességfejlesztéssel az iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítását biztosítjuk.
 - Biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.
 - Az óvoda nevelési módszereivel, eszközeivel közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
 - Nevelési cél a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetencia érzés kialakítása, fenntartása.
 - Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

6. Óvodai nevelésünk alapelvei a személyiségfejlesztés területén

A személyiség kialakulása hosszú folyamat. A gyerekek személyiségfejlődése során figyelembe kell venni, az egyénenként és életkoronként eltérő testi és lelki szükségleteket. Az egyénenkénti különbségeket meghatározza az egyént körülvevő más-más személyi és tárgyi környezet is. Elsődleges meghatározó szerepe a családnak van. Ezen hatásokra leginkább a spontaneitás a jellemző. A gyermekekhez való irányulás a különböző kultúrájú családokban változó.

„Az óvoda nagy előnye, hogy a családnál tágabb, tagoltabb szocializációs erőteret hozhat létre. Tudatosan alakítja, építi, kombinálja azokat a nevelő határokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái integráns egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak.” Biztosítja a gyermekek számára az érzelmi biztonságot, családi légkört, amelyben a gyermek jól érzi magát, valamint a személyiségfejlődéshez optimális körülményeket biztosít. Óvodai nevelésünk gyermekszerető, befogadó, s ennek megfelelően törekszik a gyermeki személyiség kibontakoztatására, biztosítva minden gyermek számára az egyforma magas színvonalú és szeretetteljes nevelést.

7. Az óvodai nevelés általános feladatai

Biztosítani azokat a feladatokat, tevékenységeket, amelyek lehetővé teszik a gyermekek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.

- Az egészséges életmód alakításában
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosításában.
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztésben, nevelésben nyilvánul meg.
- Nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkör megteremtésén keresztül, gyermekek a meglévő tapasztalatainak felhasználásával, tovább alakítsuk a társakkal való kapcsolatot, viselkedési szokásokat, nyelvi kifejezőképességet.
- Keresztény hit befogadására való képesség fejlesztése, hitre nevelés erősítése, a vallásos és erkölcsi nevelés, keresztény értékek megismertetése.

7.1. Az egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só – és telítetlen – zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és a gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása a különböző korcsoportokban.

Az egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel igényének alakítása a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű, ezen belül az óvodai nevelés feladatai:

- Az egészség nem a természet ajándéka, hanem olyan érték, amiért napról napra tenni kell valamit.

Úgy gondoljuk és valljuk, hogy ezt óvodás korban a 3-6 éves kisgyermeknél kell bevezetni, hogy életformájukká váljon.

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

- A környezettudatos magatartás megalapozása során fontos feladatunknak tekintjük a szülők szemléletének formálását a szelektív hulladékgyűjtés tekintetében is.
- A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítását.
- Óvodánkban megvalósítjuk megfelelő szakemberek bevonásával – szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekció testi - lelki nevelési feladatok ellátását.
- Célunk minél nagyobb mozgástér biztosítása természetes körülmények között.
- Tágas, levegős, világos csoportszoba és fákkal, növényekkel, füves területekkel beültetett udvar szükséges a nevelési feladatok megoldásához.
- A gyermekek mozgásának fejlesztése örömforrás, és alkalmas lehetőség az esetleges mozgáshibák korrigálására is.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek el a szabad levegőn, valamint azt, hogy a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet biztosítsunk.

A napfény, a levegő, a víz, az eső is edzi, erősíti őket.

Az udvaron nemcsak játszani, étkezni, de nagyon sokféleképpen tevékenykedni is lehet.

- A pihenés, mozgás, alvás egyensúlyának megteremtése.
- Rendszeres napirend és heti rend adta lehetőségek kihasználása.
- Óvodánkban az egészséges életmódra nevelés jelenti a gyakori sétákat, kirándulásokat a szabad természetben, a nagyobb füves réteken, dombokon, erdőkben.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy gondosan válassza meg a helyszíneket és hívja fel a figyelmet a környezet megóvásának fontosságára, melyben a dajka munkájának is nagy szerepe van.
- Óvodánkban fontos szerepet kap a helyes táplálkozás szokásainak kialakítása, és az étkezés körülményeinek, esztétikumának biztosítása.
- Kiemelt feladatnak tekintjük, hogy minél több gyümölcsöt kapjanak egész évben a gyermekek. Ehhez kérjük az ételt szolgáltató vállalkozás és a szülők segítségét.

- Rendszeresen jelezzük az élelmezés felé, amennyiben az étkezés minősége, vagy a só és cukortartalma nem megfelel, kérve az intézkedését.
- Zöldség és gyümölcsnapok szervezésével igyekszünk kedvet teremteni a gyermekeknek a fogyasztáshoz.
- Az óvoda kertjének fenntartása fontos feladat, ahol a virágok mellett zöldségeket is ültethetünk és ebbe a tevékenységbe a gyermekeket is bevonhatjuk.
- Ősszel szüretre, gyümölcsszedésre, zöldségbetakarításra vihetjük el a gyermekeket.
- Mindig tiszta, vasalt, finom színekben pompázó asztalterítők, a minőségi, esztétikus étkezőedények, a szalvéták, az asztaldíszek stb. mind tovább fokozzák az étkezés pozitív hatását és nevelő értékét.

A gyermek nem megérti, hanem megérzi ennek az egész miliónek a jótékony hatását és megőrzi magában a későbbi életében is. Mindez újabb adalék ahhoz, hogy a környezet hatásával nevelni tudunk, hogy a példaadás a legerősebb nevelő erő.

- A jövő gyermekeink kezében van, de a környezet iránti szeretet, megbecsülést, védelmet nekünk kell kialakítani bennük, mert jól tudjuk Földünk sorsa mindannyiunk felelőssége.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

- A gyermekek természeti és társadalmi környezetéhez való pozitív érzelmi viszony kialakítása
- A gyermek közvetlen környezetében lévő értékek megismertetése, felfedeztetése a gyermek cselekvő tevékenysége által. Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb sajátosságainak megtapasztalása.
- Az élő környezet, növények és állatok védelme, óvása, gondozása (pl . madáretetés, élősarok, kerti munka).
- A szelektív hulladékgyűjtés szokásainak alakítása a szülőkkel együttműködve, a gyermekek megismertetése az újrahasznosított anyagokkal.
- Az energiával való takarékoság fontosságának tudatosítása (ivóvíz, áram, fűtési energia)

- Olyan szokások, viselkedési normák megalapozása, amelyek szükségesek a természeti és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti akadályok iránti érzékenység, a későbbi évek környezettudatos életvitelének kialakulásához.

Megfelelő szakemberek bevonásával,- speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

- A szakemberek bevonásának előfeltétele az óvodapedagógus és a szülők együttműködése az esetleges gondok feltárása és megoldása érdekében.
- Folyamatos kapcsolattartás a gyermekorvossal és a védőnővel, információcsere, együttműködés a gyermekek egészségével kapcsolatos változások esetén.
- Logopédiai szűrővizsgálat, szükség esetén rendszeres logopédiai foglalkozás a Nevelési Tanácsadó Intézet logopédusa által az óvodában.
- A Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztő pedagógusával való együttműködés az iskoláskor előtti fejlettségi vizsgálatok, illetve a lemaradást mutató gyermekek részképesség-fejlesztésének terén.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásához utazó gyógypedagógus igénybevétele.
- Óvodai gyógy-testnevelő által a tartáshibák kiszűrése, korrekciója heti két gyógytestneveléssel a Gyermekkert tagóvodában.
- Megbeszélés és együttműködés az óvoda és a Nevelési Tanácsadó gyermekpszichológusával a gyermekek mentális egészségének érdekében.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermekek eljutnak az első alakváltozáshoz, testarányaik megváltoznak, megkezdődik a fogváltás. Testük arányosan fejlett, teherbíró.
- Testi szükségleteik kielégítését képesek szándékosan irányítani.
- Önállóan tisztálkodnak, törölköznek, használják a WC-t, fogat mosnak. A tisztálkodási eszközöket tisztán tartják, helyére teszik. Hajukat rendben tartják.
- A papír zsebkendőt szükség szerint higiénikusan használják, helyesen tudnak orrot fújni.

- Ismerik a kultúrált étkezés szabályait, önállóan, megfelelően használják az evőeszközöket, képesek önmagukat kiszolgálni.
- Képesek a hőmérsékletnek megfelelően, önállóan, helyes sorrendben öltözködni, gombolni, cipzárt húzni, cipőt kötni.
- Ügyelnek külső megjelenésükre, környezetük tisztaságára, rendjére.
- Ismerik és betartják a betegségek, balesetek megelőzését szolgáló elemi szabályokat, különbséget tudnak tenni szervezetükre hasznos és káros hatások között.
- Kialakulóban vannak a természeti és társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez, a környezettudatos magatartáshoz szükséges szokások.

7.2 Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A nemzeti identitástudat, a Kárpát – medencei hovatartozásra törekvés. A keresztény kulturális értékek megismerése, a szülők igénye szerint.

Az érzelmi, erkölcsi, és az értékorientált nevelés feladatai

A keresztény nevelés elsősorban érzelmi nevelést jelent. Jó példával a hitre való nyitottságot biztosítjuk. A keresztény eleve feltételezi a közösséget, a szereteten alapuló társas kapcsolatokat.

Az érzelmi, erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelésnek komoly hangsúlyt kívánunk adni a nevelési gyakorlatunkban, mert ez alapozza meg a személyiség szocializációját.

Az erkölcsi nevelés a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlesztése. A megalapozott szokásrend kialakításával – amely értékrendhez vezet – olyan biztonságot kívánunk nyújtani a gyermekeknek, amely támpontot ad a mindennapokban, s amely értelmes célokkal tölti meg azokat.

Az óvodás korú gyermekek érzelmi állapotát, befolyásolhatóságát nagymértékben a családi atmoszféra határozza meg. A családdal való együttműködés hangsúlyosan kap itt jelentőséget.

A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság otthonosság derűs légkör vegye körül. Ez a melegség lesz később alapja annak a tudatnak, hogy Isten szeretett gyermekei vagyunk.

Ezért szükséges:

- Fejlődjön a gyermekekben a keresztény szeretet és kötődés képessége.
- A gyermek érzelmi alapigényének kielégítése, a biztonság és a védettség feltételeinek megteremtése.
- Kedvező hatások biztosítása az óvodába lépéskor.
- Az óvodapedagógus - gyermek, gyermek – gyermek, gyermek - dajka kapcsolatot érzelmi töltés és pozitív attitűd jellemezze.
- Sokoldalú érzelmi kifejezésekkel és pozitív élményekkel segítjük elő a gyermeket boldog alaphangulatának és „én” tudatának kifejlődését mások felé a szociális érzékenységet.
- A mások iránti tisztelet és megbecsülés érzésének kialakítása, a másság elfogadása és tiszteletére nevelés.
- Teret adunk az érzelmek kifejezőképességének kibontakozására.
- Szociális érzékenységét a másság elfogadását fejlessze az óvoda. Az óvoda lehetőséget teremt arra, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségleteit, neveli a gyermekeket a különbözőségek elfogadására.
- A gyermek nyitottságára építve az óvoda elősegíti, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, megtanulja tisztelni azt és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- A felnőttekkel és az óvodástársakkal kapcsolatos viselkedési normák, szokások kialakítása (udvarias magatartás, köszönés, felnőttek tisztelete, más gyermekekkel szembeni udvariasság, segítőkészség, tolerancia stb.)
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együtt játszás, együtt dolgozás képességének fejlesztése, alakítása.
- A tevékenységközpontú programban konkrétan a kommunikációs és kooperációs

képességek alakítása, (az anyanyelvi és együttműködési képesség fejlesztése) mint kiemelt feladat jelenti az értékorientációt!

- A társakért, a csoportért érzett felelősség alakítása.
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társaik irányában.
- A csoport együttéléséhez szükséges szabályok, normák, szokások kialakításának elősegítése.
- A hagyományápolás, néphagyományőrzés lehetőségeinek felkutatása, beépítése az ünnepekbe, megemlékezésekbe
- A gyermek életkorának megfelelő sajátos kulturális hagyományok megismertetése a gyermekekkel.
- Az évszakok és azon belül az egyes évszakokhoz tartozó magyar hagyományok, szokások felelevenítése, beépítése a pedagógiai tartalomba.

A keresztény erkölcs

A keresztény nevelésünk szoros kapcsolatban, komplex módon van jelen nevelésünk valamennyi területével.

A katolikus nevelésünk alapja a közösség, melyet jellemez az odafigyelés, a meghallgatás, elfogadás, a szeretet.

Ezen belül:

- az igazság szeretetére nevelés
- a felelősségtudatra nevelés
- egyházi ünnepeink megélésére nevelés
- munkára nevelés
- önfegyelemre nevelés
- szociális érzékenységre nevelés

A hitre való nevelés erősítése – vallásos és erkölcsi nevelés

A hit Isten ajándéka, ami a szívünkben kell, hogy eredjen. Jézus tanítványait küldte el, hogy hirdessék az evangéliumot. A katolikus pedagógusnak is ez a feladata, példát kell adnia életével, tetteivel, szavaival, hitelességét meg kell őriznie. A vallásos nevelés tényezői: nyugalom, rend, szeretetteljes légkör, védettség érzése, biztonságérzet.

Az óvodapedagógus feladata a hitre nevelés erősítésében:

- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben.
- A szeretetteljes, elfogadó légkör kialakítása, az érzelmi biztonság megteremtése.
- A gyermekek személyiségének keresztény szellemű formálása.
- Katolikus értékek közvetítése, erősítése a gyermekben és általa a családban; bevonjuk a családokat is az egyházközösségi életbe Isten szeretetének megsejtetése, az ünnepek misztériumának átélésével.
- A katolikus hitélet megtapasztalása és erősítése az óvodai élet során. - Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, felelősség, óvás).
- Keresztény közösség életébe való bevezetés, helyes viselkedés megtanítása a templomban.
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentségek, szentek tisztelete, szentmise, karácsonyi ünnepkör, húsvéti ünnepkör.

A hitre nevelés áthatja az óvoda életét:

- A mindennapi lelki beszélgetések során történő elmélkedéssel.
- Az étkezés előtti és utáni imádságokkal, áldásokkal, a pihenés előtti imákkal, fohászokkal. - A szabad játékban, Isten szeretetének megsejtetésével.
- Gyermek - ovis miséken való részvétellel, melyek alkalmat adnak a családok számára is a keresztény hit befogadására.

- Az egyházi liturgikus ünnepek megünneplésével, zárandoklattal, lelkigyakorlattal.

Az óvodapedagógus feladata az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés alakításában:

- fejlődjön a gyermekekben a keresztény szeretet és kötődés képessége, valamint a mások iránti tisztelet és megbecsülés érzése,
- az óvodánkban a hangulatos, esztétikus, gyermekbarát környezettudatos szemléletet alkalmazása,
- segítjük a gyermekek erkölcsi (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és teret engedünk önkifejező törekvéseinek,
- neveljük a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól,
- a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) szokás- és normarendszerének megalapozása,
- a gyermekek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük őket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, rá tudjanak csodálkozni a természetben, emberi környezetben megmutatkozó jóra, és szépre, mindazok megbecsülésére,
- megtanítjuk gyermekeinkkel az udvariassági beszéd- és viselkedésformákat,
- fontos a gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése, mely modell értékű szerepet tölt be,
- segítjük a társas kapcsolatok formálását, az összetartozás élményének mélyítését, a „mi” tudat kialakítását,
- kialakítjuk gyermekeinkben a konfliktushelyzet békés megoldására való törekvést, ezáltal erősítve önfegyelmüket és az udvariassági szabályok elsajátítását,

- együttműködés a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek közötti, a gyermekek egymás közötti, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- az egyházi és nemzeti ünnepek megélését családok bevonásával közösen tesszük, nagy figyelmet fordítunk a hagyományaink ápolásának,
- érzelmi zavarok felismerése, tompítása; a sértődöttség, szeretethiány, bűntudat, félelem, bizonytalanság és hasonló érzések kialakulását csak akkor akadályozhatjuk meg, ha nevelésünk alapja a tiszta, őszinte, feltétel nélküli szeretet.

A közös élményeken alapuló tevékenységek biztosítása:

- Megtapasztaltatjuk a gyerekekkel, hogy együtt eredményesebb, örömtelibb minden tevékenység.
- Elfogadtatjuk, hogy az együttműködésben az alá- és fölérendeltségi viszony felcserélhető.
- Az óvodai életben a társas kapcsolatok alakításának legfontosabb területe a közös játék. Ezt követik az egyéb közös tevékenységek, közösen végrehajtott feladatok, melyek mind segítik az érintkezési szabályok és a megértés alakulását.
- A közös élmények, tevékenységek tervezésénél, szervezésénél a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak fejlesztését tartjuk szem előtt (együttműködés, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség és figyelmesség).
- A közös feladatvégzést igénylő tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a gyermekek akarat tulajdonságainak alakulásához (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat-, és szabálytudat)
- Az érdeklődésüket felkeltő tevékenységek szervezésével segítjük a tanulás iránti vágy, ezen keresztül az intellektuális érzelmek alakulását.
- A közös eseményeket, ünnepeket, rendezvényeket fokozatosan beépítjük a csoportok hagyományrendszerébe. A gyermekeket bevonjuk az örömteli előkészületekbe, melyet szintén közös élményként élhetnek meg.

- A gyermekek nyitottságára építve elősegítjük a szűkebb és tágabb környezet befogadását, a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a természetben található és az ember által létrehozott szép és jó dolgok megbecsülését.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek kimutatják és megfogalmazzák ragaszkodásukat óvodájukhoz, csoportjukhoz, óvónőikhez és társaikhoz.
- Bekapcsolódnak a közös tevékenységekbe, igénylik az aktív, tevékeny életet, és ezért képesek együttműködni.
- Betartják a szokás és szabályrendszert, ismerik a társas viselkedés alapvető szabályait, egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- Szívesen dolgoznak a közösség érdekében, képesek önmagukat és társaikat reálisan értékelni.
- Megfelelő munkatempóban, önállóan, kitartással végzik tevékenységeiket, képesek küzdeni az akadályok legyőzéséért. Feladattudatuk kialakulóban van.
- Megfelelő önfegyellemmel késleltetni tudják szükségleteik kielégítését. Képesek figyelmesen meghallgatni egymás és a felnőttek közléseit,
- Elfogadják és tiszteletben tartják a különbözőségeket.
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, érzelmvilágukban megjelenik a hazaszeretet.
- Érzelmileg és szociálisan éretté válik az iskolakezdésre, az iskolai élet és a tanító elfogadására, kapcsolatteremtésre és együttműködésre felnőttekkel és gyermektársaival.

7.3 Anyanyelvi – értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés komplex feladat, mely a nevelési folyamat egészében jelen van, áthatja az egész napi óvodai életet, valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósítandó terület.

Kisgyermekkorban elsősorban a metakommunikáció az elsődleges, majd e mellett párhuzamosan kialakul a verbális közlésre való odafigyelés. A metakommunikáció és a kommunikáció elválaszthatatlanok egymástól, kiegészítik egymást. Fontos a spontán kommunikációs helyzetek kihasználása, anyanyelvi játékok alkalmazásával, mely segítséget ad a beszédértésben, beszédhallásban, a helyes beszédtechnikában, a beszédkedv felkeltésében, a kognitív képességek fejlesztésében. A gyermek számára mintaértékű a felnőttek beszéde, beszédkultúrája, ezért fontos, hogy egyszerű, érthető és világos legyen.

Értelmi képességek fejlesztése elsősorban játék közben, játékos formában, felfedezések útján, tevékenység közben történik. Természetesen nem csak játékban, hanem komplex formában a szociális és verbális tanulásban is.

A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy spontán vagy irányított módon a gyermek értelmi képességei fejlődjenek.

A tevékenységközpontú óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra – építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetből (külső, teremtett világ megismerése, ok-okozati összefüggések megértetése, mennyiségi viszonyok, tér észlelés, térbeli formai képzetek gazdagítása, arányok, irányok érzékelése, nyelvi kifejezése, írás - olvasás előkészítése).

A verselés, mesélés, a mondókák, ritmikus szövegek a pontos beszédészlelést, a tiszta hangképzést, a biztonságok önkifejezést támogatják.

A rajzolás, mintázás, kézimunka során segítséget adunk a gyermekeknek abban, hogy élményeiknek többféle kifejezési módja hogyan valósulhat meg.

A többféle módon történő kifejezőképesség a gondolkodás fejlesztésére irányul, akár beszéd, képiábrázolás, vagy mozgás esetében, egy műalkotás elemzése, egy néphagyomány felelevenítése során.

A gyermeki szókinccset bővíti az óvodai zenei anyag feldolgozása, az énekes játékok megismerése a közösségnevelés szerves része.

Szóbeli utasítások során történő mozgásos feladatok, mozdulatok, feladatsorok a mozgás és a kommunikáció összekapcsolásában segítenek.

Az értelmi nevelés alapja a gondolkodás és annak anyanyelven történő kifejezése.

Az óvodapedagógus feladata az anyanyelvi-, értelmi nevelés alakításában:

- az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő és meghallgatni tudó környezettel, helyes mintaadással, és szabályközvetítéssel,
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és az igényes válaszok elvárására szükséges figyelmet fordítani,
- egymás közötti kapcsolatfelvétel segítése, támogatása, a verbális és nonverbális eszköztár kialakításával, folyamatos szókincsbővítéssel,
- az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- az értelmi nevelés további feladatai egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése,
- egyéni fejlődési ütemüket figyelembe véve megfelelően fejlesztjük az ismereteiket, jártasságaikat, képességeiket, kreativitásukat,
- kiemelt figyelmet biztosítunk a tehetséggondozásnak (önálló versmondásra, szövegmondásra nyílik lehetőségük egy-egy ünnep, néphagyomány, népszokás felelevenítése során) és a felzárkóztatásnak (beszédjüket figyelemmel kísérjük, beszédészlelési, beszédmegértési, és beszédzavarok észlelése esetében segítséget kérünk szakemberektől, és folyamatos együttműködésre törekszünk).

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek: gondolataikat, ismereteiket, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.
- Minden szófajt használják: különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak, tisztán ejtik a magán és mássalhangzókat.
- Megértik mások beszédét, és kellő beszédfigyelemmel végig tudják hallgatni.
- A tanuláshoz szükséges nyelvi és értelmi képességeik folyamatosan fejlődnek.
- Érzékelésük, észlelésük tovább differenciálódik.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem.
- Belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelybe az óvodásból iskolássá érnek.

8. A katolikus óvodai élet tevékenységformái

Lelki percek

A hit Isten ajándéka.

A katolikus embereszmény, a katolikus értékrend csakis ez által alakulhat ki gyermekeinkben. Hároméves kortól kezdve a gyermek már képes megcsodálni a dolgokat, érdeklődik, elkezdődhet a vallásos neveléssel párhuzamosan a tanítás is, de ez csak alkalomszerűen, váratlan, spontán adódó vagy tudatosan előidézett helyzetekben.

Célunk:

Hitre nevelésünk célja a katolikus embereszmény kialakítása, a Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.

Feladataink:

- Ismerkedés a teremtő gondviselő, szerető Istennel, Jézussal és édesanyjával, Máriával.

- Hazaszeretetre nevelés: kötődés a hazához
- Szép magyar beszéd elsajátítása, választékos, tiszta kifejezések: versek, imák, bibliai történetek hallgatásán keresztül.
- Életkornak megfelelő vallásos énekek gyakorlása.
- A katolikus ünnepekhez kapcsolódó hagyományok, vallási történetek megismertetése.
- A szükséges feltételek megteremtése a vallásos élmények, érzelmek befogadásához.

A hitre nevelés tartalma:

- Lelki percek naponta 5-10 perc.
- Játékos hittan foglalkozás, alkalmakként 10 – 20- 25 perc
- Imádságok, vallásos dalok tanulása.
- Rendszeresen biztosítjuk a feltételeket, megteremtjük a lehetőségeket a Képes Biblia és vallásos témájú könyvek nézegetésére, kezdeményezünk beszélgetéseket, a gyermekeket érintő, érdeklő témában.
- Étkezések előtti áldáskérés, hálaadás.
- A köszönési mód elsajátítása.
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás.
- Templomlátogatások, gyermekmise.
- Közös ünneplések.
- Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése.

Katolikus óvodában dolgozó pedagógusként feladatunk, hogy ápoljuk a keresztény hagyományokat, mutassuk meg az ünneplés vallásos tartalommal való megtöltésének lehetőségeit a családoknak, és ismertessük meg a gyermekekkel hagyományos ünnepeink vallási eredetét. A keresztény ünnepek megünneplésével hitünk minden igazságát átélheti az óvodás korú gyermek is.

Óvodapedagógus szerepe folyamatban:

- A pedagógus feladatai a családok bevonása az egyházközség életébe, a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás, amely megtartó erő.

- Személyes példa, a gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- A megfelelő köszönési mód kialakítása.
- A szeretetteljes légkörben megéreztetni Isten szeretetét, tapasztalják meg a gyermekek a Jézusi szeretetét – alakuljon ki bennük az alapvető hitkészség.
- A vallásos élményekkel vallási érzelmeiket ébresztgetjük, erősítjük.
- Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat), a biztonságérzet erősítése (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).
- Templomlátogatás során ismerkedjenek a liturgia eszközeivel, a helyes viselkedési szokásokkal
- Szívesen látogassanak templomba családjukkal is. A szentmiséken az összetartozás élménye rendkívül fontos

A csoportszobában lelki sarkot alakítunk ki, ami lelki beszélgetéseknek és a bibliai történeteknek a színtere.

A szülőket igyekszünk segíteni abban, hogy az óvodában kialakított értékrendet fogadják el, majd vallják magukénak az eredményes együttnevelés érdekében.

Lehetőséget teremtünk a családok bekapcsolódására a gyermekmiséken és más programokon való részvételre.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek szerető, elfogadó légkörben éljék meg az összetartozás élményét, s az iskolába lépés idején is fogékonyak legyenek a hit befogadására, illetve tovább élésére.

A gyermekek várható fejlettsége óvodáskor végére

- Alapvető ismeretekkel rendelkeznek a Teremtőről, a Szent Családról.
- Ismernek néhány napi tevékenységhez kapcsolódó imát (étkezés előtti, utáni,).
- Ismerik legfontosabb egyházi ünnepeink vallási eredetét (Húsvét, Karácsony).

- Tájékoztattak az óvodában megismert szentek életével kapcsolatosan (Assisi Szent Klára, Szent Miklós).
- Ismernek néhány – saját hangterjedelmüknek megfelelő – vallásos tartalmú éneket.
- Ismernek néhány bibliai történetet (Vízözön, Ádám és Éva története, Teremtés).

9. A tevékenységközpontú óvodai nevelés feladatrendszere

A tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg.

A feladatrendszer elemei:

1. Játék és tanulási tevékenység
2. Társas és közösségi tevékenység.
3. Munkatevékenység.
4. Szabadidős tevékenység.

A feladatrendszer elemei egymást átszöve, komplex módon, együtt jelentik a gyermekek nevelésének tartalmát, mereven nem választhatók el egymástól.

A tevékenység szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek személyisége komplex tevékenységek által fejlesztő leghatékonyabban.

A gyermek életkora és az egyéni adottság meghatározza a gyermeki tevékenység minőségét és mennyiségét. A megismerési vágy a gyermek életkori sajátosságából fakad. Valamilyen belső szükséglet kielégítésére.

A gyermek minél kisebb, tevékenységét annál többször változtatja. Lehetőséget kell adnunk a változatos tevékenykedtetésre.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- Biztosítani a többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket /idő, hely, eszközök/
- A gyermek tapasztalataira, élményeire támaszkodjon.

- Élmények nyújtásával minél több komplex tevékenységformák kialakítását elősegíteni.

Képességek szerepe a nevelési cél elérésében

- A tevékenységközpontú nevelés olyan képességek kifejlesztését jelenti, amelyek a társadalomban létező, elképzelhető pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek. Az egyéni képesség részben öncél, az önmegvalósítás mértéke, részben a társadalmi létezés eszköze, a társadalmi haladás feltétele, forrása. A tevékenység szervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással.
- Tevékenységekben fejlődnek a képességek, melyet a kommunikáció és a kooperáció összefüggő folyamatában gyakorlás közben és által szerez meg a gyermek.

Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében

- A gyermek számára biztosítani a képességek kibontakozásához szükséges tevékenységek gyakorlását.
- Képességek fejlesztése, folyamatos megfigyelés útján.
- A kiemelkedő képességű és elmaradott gyermekekre, egyénre szabott fejlesztési terv alapján gyakoroljon hatást.
- Minden gyermek képességét igyekezzen fejleszteni saját lehetőségeihez viszonyítva.

Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése

- A tevékenységre alapozott nevelésünkkel komolyan vesszük a gyermek véleményét, elképzelését, javaslatát, melyet fejlesztési elképzelésünkbe beépítünk.
- Fejlesztés során abból indulunk ki, ami a gyermeket körül veszi, foglalkoztatja, érdekli.
- Közös végzett munka, élmények.

Az óvodapedagógus szerepe

- Meghatározó, indukáló szerepe van.
- Az óvónő átvállalja, átveszi a gyermek óvodai életében az anya szerepét (biztonságérzet, szeretgetés, simogatás).

- Önálló gondolkodásra, önállóságra, döntési képesség, helyzetfelismerő képesség meglétére nevel.
- Olyan az óvodapedagógus, akire humanizmus, tolerancia a pedagógiai optimizmus a szülők tisztelete a megértő együttérző, elfogadó a segítőkészséget előtérbe helyező feltétel nélküli gyermekszereket jellemző. Minden értékeset jól elismerésre méltót visszajelez dicsér ezzel is erősítve a gyermekek a családok értékrendjének alakulását.
- Tetteiben legyen érezhető a hitelesség a tapintat és az empátia. Személyes példájával járuljon hozzá, hogy a gyermekek természetes módon fogadják el az óvodai közösségben a különbözőségeket.

Céljaink, feladataink eredményes megvalósítása érdekében fontosnak tartjuk:

- Az óvodapedagógusoknak legyen igénye az önművelésre szaktudásának bővítésére.
- Törekszünk arra, hogy az együtt dolgozó óvodapedagógusok tudjanak összehangoltan feladatokat megosztva tevékenykedni.
- A gyermekek korához egyéni fejlettségéhez igazodjanak nevelési módszerei, tevékenységei, különös tekintettel a szabad játéokra.

9.1. Játék és tanulási tevékenység

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban.

A gyerek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul, ennek során gyakorolja erőit, szélesíti látókörét és alkotó módon kombinálja a környező élet jelenségeit.

Az óvodapedagógus feladata a játékhoz biztosítani a megfelelő légkört, helyet, időt és eszközöket. Az, hogy milyen funkciót töltsön be – csendes szemlélő, aktív résztvevő – maga a játék helyzet dönti el. A játék témája: a valóság, a gyermek élményei.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítsa a gyermek önállóságának fejlődését különböző élethelyzetekben és tevékenységekben.

- Alakítsa ki (szükség szerint a gyermek közreműködésével vagy a nélkül) állandó ideiglenes játszóhelyeket.
- Kísérje állandóan figyelemmel a gyermek játéktevékenységét, segítse hozzá, hogy tartalmat keressen gyakorló játékához, hogy tapasztalatait gyakorolhassa, képességeit kibontakoztathassa, sikerélményhez jusson.
- Biztosítson minél több élményt, ismeretet (mese, séták, foglalkozások, kirándulások stb. kapcsán) a szerepjátékok tartalmi gondozásához.
- Segítse ötleteivel a játék magasabb szintre jutását.
- Biztosítson változatos anyagokat, eszközöket.
- Tanítsa meg a gyermekeket az eszközök használatára, segítse, hogy a gyermekek tapasztalatai segítségével a spontán alkotástól a sikerélmények hatására eljussanak a meghatározott céllal végzett építéshez.
- Vegye figyelembe a gyermek fejlettségét, segítse a szabályok betartását.
- Biztosítsa valamennyi gyermek számára a zavartalan, változatos elmélyült, játéktevékenységeket a csoportban, az udvaron, a kirándulások alkalmával.
- Éreztesse, hogy bármikor, ha igényli a gyermek, kész a velük való együtt játszásra, számíthatnak a segítségére.

Játék

„A legjobbat a gyermeknek!

A jól felépített, élvezetes tanulás

Elengedhetetlen momentuma

a játék.”

(Kis Áron)

Célja:

„A játék önként választott, öncélú tevékenység, amelyet örömezés kísér.”

Létszükséglet, a gyermek egész életét meghatározó, a humánus egyik jellemzője.

A gyermek alapvető joga, hogy fejlődéséhez a felnőttek biztosítsák a szükséges feltételeket.

Joga van az örömteli, boldog nélkülözésektől, agressziótól, megaláztatásoktól mentes gyermekkorhoz. Joga van ahhoz, hogy alapvető tevékenység és kifejezési formájához, a játékhoz elegendő és megfelelő időt, teret, eszközt biztosítsunk és társai is lehessenek játékában.

A játéknak kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adónak kell lenni.

A megvalósítás folyamata, formái, hely, idő:

- A gyermek nyelve a játék, amelyre építkeztünk, mert a gyermek ezen keresztül szól hozzánk, kifejez, közöl valamit, kér, feltárulkoznak szóban nehezen kifejezhető indulatai, rejtett konfliktusai, bánatai.

A játék tisztelete egyben az odafigyelést, a megértést, a segítő szándékot jelenti.

A gyermek által jelzett problémákat komolyan vesszük, empátiás képességünket érvényesítve és erősítve megértjük őt, az ő világában, az ő személyiségében gondolkodva, helyzetében beleképzelve magunkat.

- Elsősorban arra figyelünk, hogy megteremtjük a szabad játék kibontakozásának feltételeit. A játékválaszték bőségével (ill. folyamatos bővítésével) arra törekszünk, hogy lehetőleg minden gyermek megtalálja a számára vonzó, érdekes játékot, amely örömteli, elmélyült játéktevékenységre ösztönzi aktuális igényének és szükségleteinek megfelelően.

- A játékszerekben rejlő variációs lehetőségeket úgy igyekszünk bemutatni, hogy ne érezzék: csak ezeket lehet az adott dologgal játszani, mert „erre való”, ez a szabálya. Ötleteinkkel csak arra szeretnénk ösztönözni, hogy ezek mellé mindenki bátran keresse meg az összes többi változatot, találjon ki újdonságokat. Az eredeti ötleteket verbális és nem verbális kommunikáció útján „jutalmazzuk”, a kreativitás jelentőségére, fontosságára igyekszünk hangsúlyozottan felhívni a figyelmet.

Feladatunk:

- Örömteli, szabad, spontán alakuló játékelmények biztosítása a gyerekek számára.
- A választás szabadságának biztosítása, eszmei, gondjai-problémái játékon keresztül való kifejezését, közlését megkönnyítő eszközök összeállítása, elrendezése.
- Meleg, baráti kapcsolat kialakítása az óvónő gyerek, gyermek –dajka viszonyban.
- Elfogadó légkör megteremtése a szabad kifejezés számára.
- Éreztetjük a gyermekkel, hogy önálló, egyenrangú, saját gondjait – változó szinteken-megoldani képes egyén, figyelnek rá, figyelembe veszik véleményét.

Alapelveink

- A gyermek személyiségéből kiindulva, olyan szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, amelyben a gyerekeket szeretet, megbecsülés övezi.
- A másság elfogadása, tiszteletben tartása.
- Az életre való felkészítés tevékenységek, tevékenység életre alapozott nevelőmunka megvalósításával.
- Nyugodt, családias, biztonságot nyújtó légkör megteremtése, amelyben a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzuk.
- Az óvónő azonosulási indukáló szerepe, a gyerekek közösségi életének irányítója, aki mindig látja, hogy melyek azok a tevékenységek, amelyek útmutatás, serkentés mellett alakítják a csoportot és az egyes gyermek fejlődését.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Játékukat megtervezik, megszervezik.
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.

- Élvezik a szabályjátékot, képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az általunk preferált viselkedési szabályok.
- Kölcsönhatásuk gazdag, kulturált és érthető.
- A játékhelyzet nézeteltéréseit megoldják.
- Kudarctűrő képességük életkoruknak megfelelő.

Tanulás

Kisgyermekkorban a játék és a tanulás nem különíthető el egymástól. A gyermek úgy tanul, hogy játszik. A tanulás utánnal, kitalálással történik. Minden gyermekben él a veleszületett kíváncsiság, bizonyos önmagáért való tudásszükséglet, tanulási vágy.

Aki kisgyermekkorban sokat és szabadon játszik, később alkotó gondolkodásmóddal és eredetibb viselkedéssel jellemezhető. A játékos ismeretszerzés nem a tudás mennyiségi felhalmozásával fejleszti az emberi képességet, hanem sokoldalúvá és rugalmassá tesz.

Programunk lehetőséget ad az óvónő számára, hogy az egyéni fejlettségi szinteket, a gyermek igényeit figyelembe véve választhassa meg a tanulási folyamat módjait, módszereit, időkereteit. Az óvodai nevelés egészen belül megvalósuló tanulás kötetlen és kötött kezdeményezések, tevékenységek séták formájában, s az egész nap adódó helyzetekben egyaránt megoldhatók az óvodai élet bármely mozzanatában és területén. Az óvodai tanulásban a gyermek cselekvés vágyára, aktivitására építünk, amelyekben az egész személyiség részvétele és teljes aktivitás szükséges.

Célunk

- A gyermekek a világról általában legyenek tájékozottak.
- Differenciálással elérhetjük, hogy minden gyermek kedvvel, szívesen tevékenykedjen, s ha ezt a tanulást siker követi, a sikerélmény újabb aktivitás forrásává válik.
- Alapképességek fejlesztése.

Az óvónő feladata

Kommunikációs képesség, beszédfejlesztés:

- Beszédhelyzetek teremtése.
- A gyermek szemlélődvének megőrzése.
- Beszédtechnikájának javítása
- Értelmes beszéd, szókincs, mondatszerkesztés, összefüggő beszéd, párbeszéd stb. fejlesztése.

Megismerő képességek fejlesztése, észlelés útján:

- Tapasztalatszerzés érzékelés, észlelés útján.
- Gondolkodási képesség fejlesztése, problémalátásának fejlesztése.
- Figyelem fejlesztése.

Cselekvőképességeinek kapcsolása a megismerés képességeihez:

- A mozgás képességének fejlesztése, melyből a két és háromdimenziós tájékozódási lehetőség kiemelése (írás-olvasás kudarcának elkerülése érdekében).
- Mozgáskoordináció fejlesztés (nagy és finom mozgások esetében).

Mindezek megvalósítása érdekében olyan célrendszert kell kiépíteni:

- Amelyben minden gyermek rendszeresen részt vesz a tanulási folyamatban.
- Az ismereteket összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban szerzik a gyermekek.
- A tapasztalatszerzés váljon folyamattá, ne essen szét foglalkozásokra.
- A feldolgozás mélységét a gyermekek egyéni fejlettsége határozza meg.
- A gyermekek öntevékenyen vegyenek részt a foglalkozásokon.
- A tevékenységek az egyén fejlődésre, fejlesztésre irányuljanak.
- Legyen rendszeresség a tanulási tevékenység szervezésében.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- utánzásos – minta- és modellkövetés,

- spontán, játékos tapasztalatszerzés, a játék, mint módszer alkalmazásával,
 - az óvónő által kezdeményezett tevékenységek során megnyilvánuló kötetlen módszer.
- A tanulás permanens folyamat. Az óvodapedagógusnak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy bármikor beszélgethessenek, verselgethessenek a gyermekek. Mind a nap folyamán, mind a nyári hónapokban is sok lehetőség nyílik tapasztalatszerzésre a környezetben, és a már meglévő ismeretek változatos körülmények között történő felhasználására.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Testi fejlettség:

- A gyermekek egészségesek, edzettek legyenek, alakuljon a finommotorika és a mozgáskoordináció.
- Egészségügyi szükségleteit szándékosan tudja irányítani.
- Teste legyen arányosan fejlett, teherbíró.

Lelki fejlettség:

- Legyen nyitott, érdeklődő, álljon készen az iskolába lépésre.
- Figyelme legyen szándékos, alakuljon a figyelem tartalma, terjedelme, megosztása és átvitele.
- Legyen képes egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazására.

Szociális fejlettség:

- Tudjon a szabályokhoz alkalmazkodni.
- Álljon készen az iskolai életre.
- Megalapozott legyen a feladattudat, feladattartás és az önállóság.

A rugalmas beiskolázás lehetővé teszi, hogy a gyermek a lehető legoptimálisabb időben lépjen iskolába. Az a gyermek, aki az adott év augusztus 31-ig betölti a 6. életévét iskolaköteles lesz. Ha fejlődési lemaradása van a Pedagógiai Szakszolgálattal, Tanulási Képességet Vizsgálótól kell véleményt kérni a megfelelő iskolába való irányításhoz, illetve

a szülő kérelmére, a nevelőtestület határozati hozzájárulásával továbbra is óvodai nevelésben, fejlesztésben részesülhet.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A jogszabály előírja, kötelező a gyermek értelmi, beszéd -, hallás -, látás -, mozgásfejlődésének eredményeit rögzíteni, szükség szerint, de fél évente legalább egyszer. Ugyanitt rögzítésre kerülnek a fejlődés szolgáló intézkedések, megállapítások, javaslatok. A gyermekek fejlődését a „**Gyermek fejlődésének nyomon követése**” dokumentumban követjük, mely tartalmazza a fejlettsége szintjét, fejlődése ütemét és a differenciálás irányelveit.

Célunk, hogy minden kisgyermekről elegendő információt szerezzünk ahhoz, hogy a fejlődési ütemének, fejlettségi állapotának megfelelő tevékenységet biztosítsuk számára. A fejlődés nyomon követése, az egyéni fejlesztési tevékenység rögzítése óvodánk valamennyi óvodapedagógusát érinti. A rendszer nyomon követi az összes óvodánkba járó gyermek fejlődését és fejlesztését óvodába lépéstől a kimenetig.

A nyomon követés alapelvei

- Elsősorban célzott, spontán megfigyeléseket, illetve olyan méréseket alkalmazunk, melyekre a szabad- és kezdeményezett játék, valamint az óvodai élet egyéb tevékenységei során teszünk szert.
- Difer mérést 5 éves korban alkalmazunk először.
- Munkánkban fontos a rendszeresség és folyamatosság, hiszen csak így mutatható ki a fejlődésben bekövetkezett változás.
- Óvodánk valamennyi óvodapedagógusára kötelező a titoktartás elve. A gyerekekről elkészített dokumentumokat bizalmasan kezeljük, azt – írásbeli szülői engedéllyel – csak az érintett személyeknek adjuk át.

Differenciált fejlesztés rögzítése, tervezése

- A fejlődés nyomon követésének rögzítése során értékeljük és elemezzük a kapott adatokat. A megfigyelés alapján képesség területenként megállapítjuk a gyermekeket leginkább jellemző képességszintet. Erre alapozva tervezzük a fejlesztés tevékenységeit.
- óvodába lépéskor a szülőkkel elkészítetjük a gyermek anamnéziséét,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (testalkat, érzelmi-akarati, szociális- társas, értelmi, beszéd), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógusnak a fejlődést szolgáló intézkedéseire tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait, a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.
- A tervezés során meghatározzuk a fejlesztendő képességterületeket, majd a fejlesztés tevékenységeit.
- Az egyéni fejlesztési naplót a személyes dokumentumok között kell tárolni.
- A nevelési terv és annak féléves értékelése a csoportnaplóban kerül rögzítése.

Az eredmények kommunikálása:

A gyermekek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk. A tájékoztatás eljárásának jellemzői:

- Szülői értekezleteken a csoportot érintő fejlődési jellemzőket ismertetjük a szülőkkel.
- Évente két alkalommal személyes beszélgetésen ismertetjük a szülőkkel a gyermekére vonatkozó eredményeket.
- A tanköteles gyermekekről készített DIFER mérések tesztlapját átadjuk az iskoláknak és az ottani mérés után azok visszakerülnek hozzánk. (visszacsatolás) Ezután azt a gyermek személyi anyagához csatoljuk.

9.2. Társas és közösségi tevékenység

Az életre nevelés szempontjából fontos két követelmény, hogy a gyermek tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni. Nagyon fontos feladat már az óvodában tudatosan törekedni a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolat és a közös tevékenység kibontakoztatására.

A gyermek a közösségen belül a tulajdonságok, képességek, készségek, szükségletek rendszerét formálja, amelyek segítségével részvétele a napi életben egyszerűbbé, könnyebbé válik. Az óvodai közösség sikeres formálása esetén a közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás mellett mások megbecsülése, a közös szokások kialakítása, a hagyományok tiszteletben tartása is kialakul, mely a társadalom számára igen fontos.

A gyermek viselkedését, cselekedeteit a csoportban elfogadott normák befolyásolják.

Ehhez társul nevelőközösségünk részéről a gyermekszert, világos, pontos, tudatos, célirányos nevelő tevékenység. Igyekszünk minden tevékenységben a gyermek egyéni örömén túl a közös élményt is erősíteni. Célunk, hogy a tevékenykedtetésen legyen a hangsúly, melynek színesnek, változatosnak kell lennie. Mindent kipróbálhasson a gyermek, kivételt csak a testi és szellemi épséget veszélyeztető tevékenységek képeznek. A közösségi szokások kialakulásával elérjük, hogy a gyermekek tevékenység végzése közben nem zavarják egymást, önállóságra tesznek szert, így az óvodai csoportközösség a helyes szociális viselkedés megtanulásának színtere. Az óvodapedagógus és a gyermek között demokratikus partnerviszony kialakítása a cél, melyre az őszinteség, nyíltság, szabadság a jellemző. A társas és közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik.

Ebben a folyamatban, talán a legfontosabb időpont az, amikor a gyermek először ismerkedik az óvodával, s a csoporttal. A gyermek részéről az új környezet, egész óvodai életére meghatározó, a szülő közvetlen betekintését a nevelőmunkába fontosnak tartjuk. Az egymás iránt kialakuló bizalom, a szülőktől kapott információk, javaslatok nevelőmunkánkba építve hasznosíthatók.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- Biztonságos, nyugodt kontaktus felvétel biztosítása az óvodai mindennapokra.
- Viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása, természetes szituációkban.
- Gyermekcsoporton belül együttműködés, képességek kialakítása, konfliktuskezelés, egymásért érzett felelősségérzet alakítása.
- Szabályok betartására nevelés.
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak társaik irányába.
- Az óvodapedagógus és a dajka az érzelmeket átélő empatikus magatartásmintája.

9.3. Munkatevékenység

Az óvodás gyermek számára a munka játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és a munkatevékenység. A munka nevelő-fejlesztő hatását megszervezésének módja fejt ki legjobban, követelmény az önállóság.

A munka tevékenység közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A különböző munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében végzett munkák, a kerti munka, tényleges munkavégzést tevékenykedést jelent.

A gyermek élvezzi a munkatevékenységeket, személyiségét fejleszti. A munkavégzés beépül a mindennapokba.

Ki kell emelni az önkiszolgálást, mely nagy jelentőségű az óvodáskor kezdetétől. Társait és önmagát önállóan kiszolgálja, öltözködésben, testápolásban, étkezésben, környezetükben önállóan dönteni, feladataikat egymás közt megosztani.

Az őszi falevelek összegyűjtése, a természetsarok növényeinek meglocsolása, a lisztgyurmából készített ajándéktárgyak árusítása, a kerti munka értékteremtő képessége tisztán megmutatható, a tapasztalatgyűjtés, ismeretszerzés mellett.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- Lehetőség biztosítása a gyermeknek az önkéntes, önállóan, képesség szerinti munkavégzéshez, az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenység, illetve társai érdekében végzett munkatevékenység biztosítására.
- Megfelelő számú munkaeszköz biztosítása, folyamatos bővítése, elérhető helyen tartása.
- Tevékenységi vágy fokozása, a munkatevékenység jelentsen örömforrást.
- Rendszeres és folyamatos munkamegosztás.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni, örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- Pontosan és önállóan végzik az önkiszolgáló tevékenységeket, és a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások végzésére, adott helyzetben észreveszik a munkavégzés szükségességét.
- Igényükké válik, hogy az óvodapedagógussal együtt tartsák rendben környezetüket, szívesen vesznek részt az ünnepeknek megfelelő közös díszítésben.
- Szívesen közreműködnek a növények gondozásában, kerti munkákban.
- Észreveszik, ha kisebb társuk segítségre szorul.
- Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak.
- Tisztelik a munkát végző embert, saját és mások munkájának eredményét elismerik.

9.4. Szabadidős tevékenység

A gyermeki önállóság, kezdeményezőkézség és döntési képesség kifejlődését segíti elő. A gyermekek, akik egész nap az óvodában tartózkodnak, önállóan és lehetőségekhez mérten szabadon tevékenykedhetnek, felkínált lehetőségek közül választhatnak.

(Pl.: bábozás, rajzolás, festés, zene-tánc, torna, filmvetítés, barkácsolás, mese-vers, társasjáték, játéktanulás, stb...)

Természetesen a sok fajta lehetőség nemcsak az épületen belül, hanem azon kívül az udvaron is megvalósítható.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- Keressük a lehetőséget a nagyobb mozgás és tevékenységi tér biztosítására.
- A gyermekek fantáziájának fejlesztése, a gyermekek-óvónők által készített eszközök bővítése, különféle természetes anyagok (fa, kavics, termések) egyéb anyagok felhasználásával.
- Felkínált tevékenységek listájának bővítése, változtatások lehetősége.
- Pihenőidőben és a délután folyamán lehetőség biztosítása egyéni képesség fejlesztésére, differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére.

10. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

Anyanyelv

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Az óvoda nyelvi fejlesztési feladatainál tehát a család, a környezet megismeréséről kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabály közvetítéssel - az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelésközben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- Beszélgetésre alkalmas nyugodt légkör megvalósítása.
- Beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran mondják el élményeiket.
- Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására.
- A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése és a helyes kifejezés gyakorlása.
- A beszédmegértés, beszédtechnika fejlesztése.
- Képesé tenni a gyermeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása.

A külső világ tevékeny megismerése (matematika)

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, tárgyi környezet formai mennyiségi, téri viszonyairól.

A gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve az óvodában a matematikai tanulás több formája valósulhat meg:

- utánzásos minta - modellkövető
- spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés,
- az óvónő által kezdeményezett foglalkozások,
- gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok.

A matematikai nevelés a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épít.

A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés rengeteg olyan szituációt hoz

felszínre, ahol természete környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése. A komplex foglalkozások alkalmat adnak arra, hogy a korábban megszerzett benyomásokat rendszerezzük és szélesítsük a megfigyelések, tapasztalatok körét.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- A gyermekek részére olyan eszközök, tevékenységek biztosítása, ami felkelti érdeklődésüket és matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését teszi lehetővé számukra.
- A matematikai képesség fejlesztését játékosan megvalósítani, a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire támaszkodva (tapasztalás, emlékezés, megértés, konstruálás, ítélőképesség).

11. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások

Az óvodai tanulás elsődleges célja az attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, egyéni, fejlesztő értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Külső világ tevékeny megismerése

Célunk:

A szűkebb és tágabb környezet felfedeztetése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt. A környezettudatos magatartás megalapozása, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. A

szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismerése, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét is.

Ez a komplex foglalkozás, mely az életben megmutatkozó sokszínűség mellett az összefüggések feltárására, megértésére hivatott. Miközben rá csodálkozunk a természet szépségeire soha ne feledkezzünk meg Isten hatalmas ajándékaról – amit nekünk adott – a teremtett világról. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építünk.

Célunk, hogy a gyermek a világot megismerje és megértse a maga egészében. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, példát mutatva számukra. Az ember felelősségét a természeti és társadalmi környezet megóvásában meg kell erősíteni.

A tapasztalatszerzés mindig a valódi környezetben történik. Felhívjuk figyelmüket a természet szépségére, értékeire. A fák, virágok, az apró kis állatok megannyi ismeretet, feladatot jelentenek a kisgyermekeknek.

A séták, kirándulások, az óvoda udvarán, kertjében vagy a természetsarokban végzett tevékenységek tanulási-tapasztalási lehetőséget kínálnak a gyermekeknek. Az önálló és csapatos megfigyelések révén a természetben végbemenő folyamatokról értékes tapasztalatokhoz juthatnak, így már az óvodában felkészítjük a gyermekeket arra, hogy társadalomban élünk, ami közvetlen környezetükön keresztül hat ránk.

Szülőkkel közös kirándulások, ünnepek, közösségi rendezvények segítségével igyekszünk a közösséghez való tartozás élményét erősíteni.

Arra törekszünk, hogy a közösségi rendezvényeken, kirándulásokon, a családi nemzeti kultúra és a hagyomány értékeivel találkozhassanak a gyermekek.

A tolerancia, mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermekeket, hogy képes legyen elfogadni másokat.

Ugyanakkor lehetőséget kap az önálló véleménynyilvánításra, önbizalmának növelésére.

Születéstől-felnőttkorig

Magába foglalja a testápolástól a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyerekeknek támpontot nyújt a környezetében meglévő szabályok megismeréséhez

és gyakorlásához. A szokások elsajátítása, a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák kialakítása valósulhat meg játékosan, a gyermekérdeklődésének és igényének figyelembevételével.

Az itt jelentkező feladatok játékidőben, szabadidőben, a nap bármely időszakában megvalósíthatók.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megtanítani, látni, alkalmassá tenni a megfigyelésre.
- Alkalmi és folyamatos megfigyelésekkel lehetővé tenni, hogy maguk fedezzék fel környezetüket, a változások összefüggéseit, a környezetvédelem fontosságát, gyűjtse szelektíven a hulladékot.
- Rácsodálkoztatni a természetben és az ember által alkotott környezetben megmutakozó jóra, szépre, tisztelni és becsülni azt.
- Megismertetni szűkebb és tágabb környezetével, mellyel megalapozzuk a hazához való érzelmi ragaszkodást, a szülőföldhöz való kötődését.
- Ismereteiket bővíteni utánzásos, spontán, játékos, kérdésekre épülő, irányított ismeretszerzéssel.
- Saját környezetének rendben tartása által, megtanítani az elvégzett munka értékére, hasznára és ez által rávezetni a gyermekeket a tágabb környezet védelmének értékére és fontosságára.
- Az ismeretek tevékeny, tapasztalás útján történő átadása.
- Megismertetni az itt élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és szokások, néphagyományok, a családi és a tárgyi kultúra értékeivel. Megtanítani ezek szeretetét, védelmét.
- Az önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása (problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével.)

- A spontán helyzetek matematikai tapasztalatszerzésre való felhasználása, a tevékenységekben való alkalmazás lehetőségeinek gazdagítása, problémahelyzetek teremtése a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek tudják nevüket, születési helyüket és idejüket, lakcímüket, szüleik pontos nevét, óvodájuk nevét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezzenek önmagukról.
- Ismerjék a napszakokat.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségükben.
- A gyermekek ismerik a környezetükben levő intézményeket, szolgáltató üzleteket, emberi alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, azok gondozását, védelmét.
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- Ismerik a szülőföld, a hazai táj hagyományait, szokásait.
- Felismerik az időjárás és öltözködés összefüggéseit.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Elemi mennyiség fogalmuk tízes számkörben kialakult, össze tudnak hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a térirányokat, helyesen használják a névutókat (pl. alá, fölé, közé stb.).
- Matematikai tartalmú tapasztalataikat tevékenységeikben alkalmazzák.

Művészeti tevékenységek

Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. Törekednünk kell arra, hogy körülöttünk lévő világ szépségeivel megismertessük őket. Megcsodálni az őszi falevelek színeit, a virágzó fákat, a madarak énekét vagy egy szép színes mesekönyvet kezükbe venni ugyanazt az esztétikai élményt jelenti. A szépen berendezett csoportszoba, az óvoda esztétikussága és harmóniája komoly hatást gyakorol a gyermekekre.

Arra törekszünk, hogy a gyermek ő maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, csupán akkor nyújtunk segítséget, ha ezt a gyermek maga kéri és igényli.

A kreativitás az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása művészeti tevékenységek legfontosabb feladata. Az óvodában a kreativitás megnyilvánulását az oldott légkör, a nagy mozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő.

A tapasztalatszerzés alapvető fontosságú feladatunk.

Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére, a felelősségük nagy, hiszen a gyermek fogékony mindenre, mindent befogad, minden érdekl, mindent utánoz, s szinte fenntartás nélkül elfogadja óvónénijének véleményét. Ezért fontos, hogy a kisgyermekkel olyan óvodapedagógus foglalkozzon, aki jó ízlésű, művészetet kedvelő. A művészeti tevékenységek fogalom komplex jellegű. Ebbe a fogalomkörbe a mese-vers, az énekzene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás épp úgy beletartozik, mint a környezet esztétikája. Tehát a művészeti tevékenységek nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, amelyeket játékidőben vagy a szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor.

Foglalkozásoknak tekintjük a természetben lezajló bármilyen megfigyelést, sétát, tehát foglalkozás alatt nem kell feltétlenül a klasszikus értelemben vett foglalkozásokra gondolni.

Verselés, mesélés

A magyar gyermek költészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi,

értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A mesét a játékhoz hasonlóan örömforrásnak tekintjük.

A mese a gyermek érzelmi értelmi erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese képi és konkrét formában feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges megfelelő viselkedésformákat.

„Mindkettőből hiányzik a közvetlen oktató szándék” (Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal mesével.) Itt nem az észszerűség, hanem a képzelet dominál. Erős érzelmeket szabadít fel. Az egész világról szól. Nem megérteni, hanem elsősorban átélni kell. Közvetett módon sok erkölcsi tanulságot, népi bölcsességet közvetít. A kiválasztott irodalmi anyag nagyobb részét az anyanyelvi nevelő hatásoknál közismert népi mondókák és népi mesék teszik ki. A népköltészet mellett magyar költők műveiből válogatunk, mivel a magyar gyermeklírátárháza gazdag és értékes.

Mindennap mondunk mesét a gyermeknek. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején, a lényeg csupán az, hogy minden nap meséljünk vagy verseljünk valamilyen formában, reggel vagy délután, elalvás előtt vagy délután.

Kedvelt tevékenysége a gyermekeknek a bábozás és a dramatizálás, mely segíti az én tudat kialakulását, önmaga kipróbálását.

A bábozás, dramatizálás eszközeivel a lehetőségek szerint igyekszünk élni, nem csak a mesélés, verselés tevékenységnél, hanem a teljes nap folyamán.

Fontosnak tekintjük, hogy a gyermekek bármikor kipróbálhassák képességeiket; ennek érdekében termékek, különféle anyagok: dugó, cérna, dobozok felhasználásával barkácsolhatnak, s így irodalmi élményeiket fel is dolgozhatják.

Katolikus óvoda révén, hitébresztő, ünnepekhez kötődő rövid versekkel, imákkal, Jézus és a szentek életéről szóló rövid történetekkel is megismertetjük a gyerekeket.

Feladataink:

- Mindhárom korosztály esetében olyan verseket, meséket választani, amelyek segítik:
- a környezet megszerettetését, a néphagyományok megismerését, illeszkednek az évszakokhoz, ünnepi eseményekhez, gazdagítják a gyermekek élmény és tapasztalatvilágát, nemzetiségi gyermekirodalom megismerését.
- Az irodalmi élmények átélése, befogadása minden esetben elmélyült, nyugodt hangulatban történjen. Ennek tudatában a szervezésnél kiemelt figyelmet fordítunk a megfelelő hely, idő és eszköz kiválasztására.
- Irodalmi művek hallgatása.
- Irodalmi művek eljátszása – dramatizálás, bábozás.
- Könyvek, folyóiratok nézegetése.
- Színházi élmények nyújtása.
- Mindennapos verselés, mesélés lehetőségének megteremtése.
- Mesehallgatás szokásainak kialakítása.
- Verseket, meséket, mondókákat, népi szólások gyűjtése és megismertetése.
- Lehetőség a gyakori ismétlésre.
- Élmények feldolgozásának segítése, barkácsolási lehetőséggel, bábozással.
- Ünnepekhez kapcsolódó irodalmi művek megismertetése.
- Anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen hallgatják, ismételtetik a verseket, mondókákat,
- Várják és igénylik a mesemondást,
- Szeretnek önállóan mesélni és verset mondani,
- Megjegyznek és kiegészítenek meserészleteket,
- Képesek kép alapján, ismert mesét felidézni
- A bábozás, dramatizálás kedvelt elfoglaltságukká válik.

- Beszédük összefüggővé, folyamatossá válik, anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyú, hanglejtésű, hangerejű és tempójú lesz.
- Képesek meséket, történeteket kitalálni, és ezeket megjeleníteni és kifejezni.
- Képesek koruknak megfelelő színházi előadás cselekményének követésére,
- Megjegyznek, felidéznek 10-14 mondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét.
- Szeretik és óvják a mesekönyvet

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A gyermek számára igyekszünk biztosítani a sokféle eszközt, anyagot, mellyel fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat. Képességeiket bármikor kipróbálhatják.

Maga a tevékenység és ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Célszerű a vizuális tevékenységek és a munkatevékenységek összehangolása, hiszen az önálló tevékenykedés gyakran jár viszonylagos rendetlenséggel. A tevékenységek megszervezéséhez alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei.

A vizuális tevékenységek számára az ünnepek is kitűnően hasznosíthatók, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez.

Vallásos ünnepkörök feldolgozása jelenjen meg a gyermeki ábrázoló tevékenységekben.

A vizuális kultúra fejlesztése közben a gyermek elsajátítja az iskola kezdéséhez szükséges maximális készséget, szín, forma, esztétika érzékét, kreativitását is fejlesztjük.

Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Célunk, a gyermekek tér-, forma-, színképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, az élmény és fantáziavilág képi szabad önkifejezésének ösztönzése.

Feladataink:

Az alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése

- A csoportszobák belső elrendezésénél elsődleges szempontként vesszük figyelembe, hogy ennek a tevékenységnek egy elkülönített, állandó helyet biztosítunk, hogy más tevékenységet végző, játszó, mozgó gyerekek ne zavarják az elmélyülten alkotókat.
- Az anyagokat, eszközöket gyerekek által hozzáférhető helyen tároljuk. A munkaasztal mérete elegendő az eszközök áttekinthető elhelyezése mellett a kényelmes munkavégzésre. Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatjuk a gyermekeket.
- Az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások, megoldások, az eszközök bemutatása, használatuk megnevezése, a gyakorlásra való ösztönzés.
- A gyermekek a játékidő alatt addig folytathatják e tevékenységet, amíg kedvük tartja. A hosszabb, vagy több munkafolyamatot igénylő technikáknál több napon át is készülhet egy-egy mű.
- A gyermekek számára mind méretben, mind minőségben a legjobban megfelelő és elegendő eszközt, anyagot biztosítjuk. Sok anyagot szerzünk be folyamatos gyűjtőmunkával, melybe bevonjuk a gyermekeket és a szülőket is.
- Az alkotáshoz kedvező légkör megteremtése, melyben a gyermekek szabadon ismerkedhetnek az eszközökkel, technikákkal, szívesen próbálkoznak egyedül, de természetes módon kérnek segítséget, ha szükségét érzik. Olyan szokásrendszert kialakítása, amely szabályozza a tevékenységet és egyben szervezetté, egyszerűbbé is teszi azt.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek számára olyan közös élményeket is biztosítsunk, melyet céltudatosan, részletesen is megfigyeltetünk.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyermekek ismerik az általuk használt anyagok tulajdonságait, változtathatóságát, ismernek különböző technikákat. Biztosan használják az ábrázolás eszközeit.
- Képi gondolkodásuk, esztétikai érzékenységük, szép iránti igényük, esztétikai érzékenységük képességeikhez mértten alakul.
- Képzőművészetükben egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket, jelzik az elemi, térviszonyokat.
- Színhasználatukat változatosság jellemzi, kedvenc színeiket érvényesítik munkáikban. Használják ritmikus díszítőelemeket.
- Formaábrázolásuk változatos, emberábrázolásukban megjelenik a dimenziós testábrázolás, a rész-formák, egyszerűbb mozgások.
- Plasztikai munkáik egyéni, ötletesek.
- Örülnek az elkészült alkotásnak, közös kompozíciónak, téralakításban, építésben ötletesek, együttműködők.
- Saját és mások munkáját megbecsülik, értékelik.
- Önállóan készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, ajándéktárgyakat.
- Szívesen díszítenek tárgyakat, illetve részt vesznek környezetük díszítésében.
- Tudnak gyönyörködni a szép látványban, megfogalmazzák értékítéleteiket, beszélni tudnak az alkotásról.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai ének-zene nevelésnek, jelentős hagyományai vannak. A népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány.

Célunk, hogy jókedvvel énekeljenek, szeressék a zenét, kezdeményezzék az éneklést-zenélést, az énekes játékot.

Zenei anyagunkban vallásos témájú énekek, dalok épp úgy megjelennek, mint a népdalok, népi gyermekjátékok és művészi értékű műdalok, egyházi zenék, nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó alkotások, melyek egyben a zenehallgatás alapjai is.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Feladatunk:

- Az éneklési készség, hallás és ritmusérzék fejlesztése.
- A tiszta éneklésre törekvés, a gyakori önálló és kisebb csoportokban való énekléssel.
- Az improvizatív készség fejlesztése, kitalált dallamok, szövegek, táncok által.
- A belső hallás fejlesztése dallambújtatással.
- Ritmusérzék fejlesztése, egyszerűbb tánclépések, formák megtanítása a helyi néphagyománnyal összekötve.
- Zenehallgatás, a zene esztétikai hatásának érzékeltetése.
- Hangszerek megismertetése (népi, ritmus, klasszikus).
- Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik, a felnőtt minta spontán utánzásával.
- Életkornak megfelelő zenei anyag összeállítása, kibővítése a vallásos nevelést segítő énekekkel.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy a séták és kirándulások. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására. A komplex foglalkozások elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Az anyagot: Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott: Ének az óvodában, ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztéssel valósítjuk meg.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- Ismernek néhány térforma alakítási lehetőséget (pl. csigavonal, kör).
- Gátlások nélkül, egyedül is tudnak énekelni, dúdolni hat hangterjedelmű dalokat.
- Képesek dallamot visszaénekelni, felelgetős dalt társsal vagy a csoporttal énekelni.
- Ismernek ünnepkörhöz kapcsolódó alkalmi dalokat.
- Törekednek a tiszta éneklésre.
- Figyelmesen hallgatják a bemutatott zenét.
- Tanult dalt, dallamotívum alapján, néhány természeti, környezetbeli hangot (többféle zenei és zörejhangot), hangszereket (ritmushangszereket és a furulya hangját) felismerik.
- Megkülönböztetnek és reprodukálnak halkabb-hangosabb, magasabb-mélyebb, gyorsabb-lassabb fogalom-párokat dallamban, ritmusban.
- Cselekvéssel kifejeznek egyenletes lüktetést, dalritmust és ütemhangsúlyt.
- Helyes testtartással, esztétikusan tudnak egyszerű táncos mozgásokat végezni.
- Próbálkoznak ritmus, mozgás, dallam rögtönzéssel.
- Dallamhoz mozgást, játékot találnak ki.
- Bátran használják a hangszereket.

Az óvodapedagógus feladatai a művészeti tevékenységek megszervezésében:

- A gyermekek bevonásával a csoportszoba kialakítása a különböző tevékenységek gyakorlásához.
- A gyermekek önálló elképzeléseinek, ötleteinek megvalósításához segítségadás.
- A mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyelni kell a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolatra, a meghitt légkör megteremtésére.
- Törekedni kell a komplexitásra.
- Nyújtson lehetőséget a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására.

12. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenységek

Mindennapos mozgás, torna

A testi fejlesztés nem képzelhető el mindennapos mozgás nélkül. A mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztéshez a mozgáslehetőség biztosítása mellett törekedünk, minden adódó lehetőséget kihasználva, a nap folyamán szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítására. Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodás korban kell elkezdenünk. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése a testi nevelés fontos feladata.

Az optimális tárgyi feltétel biztosítása mellett az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése is elengedhetetlen. A természet erői – napfény, levegő, víz – kedvező hatása, a nyugodt, derűs légkör, játékban gazdag kellő intenzitású napi 20-30 perces testmozgás, hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez.

Az objektív és szubjektív feltételek megvalósításával eredményeink megsokszorozhatók.

A mozgásfejlesztés feladataként segítsük elő a gyermekek harmónikus, összerendezett mozgását, melyet döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képeznek (járások, futások, ugrások, függések, egyensúly gyakorlatok).

A kéz finommozgásainak fejlesztésére nyújtunk változatos lehetőségeket.

A mozgásos játékok, tevékenységek feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Az óvodapedagógus feladatai a mindennapi testnevelés megszervezésében:

- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- A szabad mozgásgyakorlás feltételeinek biztosítása.

- Ötletek adása, figyelemfelkeltés, optimális nevelés.
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.
- Vállaljon szerepet a prevencióba.
- Segítse elő a vázizomzat erősödését.
- Valósítsa meg a mozgásműveltség kialakulását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekeket tevékenységeikben és gondolataikban az önállóság az eredetiség jellemezze, amit bátran ki is fejeznek.
- Kellő önfegyelmel, kitartással, feladatmegértéssel, problémaérzékenységgel rendelkeznek.
- Tudjanak társaikkal, felnőttekkel együttműködni, kapcsolatot teremteni, szabályokhoz alkalmazkodni.
- Erkölcsi tulajdonságaik alakuljanak ki, mint a megértés, mint az érzékenység, segítség, tolerancia.
- Ismerjék a viselkedés alapvető szabályait.
- Rendelkezzenek elemi ismeretekkel önmagukról, környezetükről.
- Ismerjék és alkalmazni tudják a gyalogos közlekedés szabályait.
- Elemi mennyiségi ismereteik legyenek.
- Jellemezze: összerendezett, harmonikus mozgás, arányos testalkat, megfelelő testsúly és magasság, finommotorika, téri tájékozódás.

13. A nevelés, tervezés időkeretei

A tevékenységközpontú óvodai nevelés céljának és feladatainak ismeretében fontos feladat számunkra a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása. A gyermekek egyéni

adottságait figyelembe véve építünk a gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. A gyermekek fejlődési üteme különböző a képességet illetően is.

A nevelés- tanulás tervezését kölcsönhatásban valósítjuk meg a 4-es feladatrendszerből kiindulva. A gyermekek spontán ötleteire és tapasztalatainak begyűjtésére nevelőmunkában való felhasználásra lehetőség nyílik. A gyermekkor foglalkoztató élmények és tapasztalatok éppen olyan részei a nevelésnek, mint az előzetesen átgondolt és megtervezett feladatok. Nem az ismeretanyag növelésére törekszünk tervezésükkor, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt. Kevesebbet, de azt alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek fejlődési üteméről feljegyzéseket vezessünk, mert az egyéni, differenciált fejlesztéshez alapot adhat.

A fejlesztés módszere: a fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül.

Csoportszervezési forma: részben osztott, illetve vegyes csoportok.

Az óvodapedagógus dönti el, hogy kötött tevékenység, illetve kötetlen kezdeményezés keretén belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A tevékenység felépítését az élethelyzet szabályai determinálják, a gyermek egyéni ötletei alapján variálható.

A fejlesztést, a tevékenységformáját a gyermekek fejlettségi szintje határozza meg, nem pedig az életkora.

A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése a z életre a célunk. Fontos, hogy a gyermekeket hagyjuk szabadon alkotni, gondolkodni, dönteni, cselekedni.

Így a cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel fog érzékelni, tapasztalni, a környezetében meglévő problémával foglalkozni.

Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő képességű gyermekek felismerése és fejlesztése. Ennek érdekében a tevékenykedésre és a tapasztalatszerzésre elegendő időt biztosítunk.

A nevelés időkeretei

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását.

A heti rend és napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését.

A gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása.

Lehetővé tesszük a levegőn való hosszú idejű tartózkodást a szokásrendszer kialakítását a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége: a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába.

Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének.

A hűvösebb idő beköszöntésével is szükséges a szabad levegőn tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük.

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára.

A napirend legyen rugalmas. Módosítható, figyelembe véve a változásokat.

Időkeretei:

5 óra	játék, gyermeki szabadidős tevékenység
3 óra	étkezés, pihenés
1,5 óra	öltözködés, tisztálkodás
35 perc	komplex tevékenység naponta

Csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
6 ³⁰ - 12 ⁰⁰	<ul style="list-style-type: none">- Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés)- Szabad játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy szabadban- Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése- Spontán, szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenység, irányított mozgásos tevékenység (teremben, tornateremben, szabadban)- Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában- Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek a szabad levegőn: séta, kirándulás- Játékba és tevékenységbe integrált, a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás:<ul style="list-style-type: none">• Művészeti tevékenységek:• Verselés, mesélés• Ének, zene, énekes játék, gyermektánc• Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka• A külső világ tevékeny megismerése:

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

	<ul style="list-style-type: none">• Természet – társadalom – ember• Matematika• Munka jellegű tevékenységek - Egyéni és differenciált fejlesztések
12 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	- Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Asztali áldás - Pihenés (mesével, zenével, közös imával), egyéni szükségleteknek megfelelően
15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	- Folyamatos ébredés, gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, asztali áldás, öltözködés,) - Szabad játék, párhuzamosan végezhető tevékenység a szülők érkezéséig csoportban vagy szabadban (csoportösszevonás)

A tevékenységek javasolt szervezeti formái

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	Szervezett tevékenység	Tevékenységek formái
- Játék - Művészeti tevékenységek: <ul style="list-style-type: none">• Verselés, mesélés• Ének, zene, énekesjáték, gyermektánc	- Hitre nevelés - Mozgás - Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	- Egyéni - mikrocsoportos - frontális a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően.

<ul style="list-style-type: none">• Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka- Mozgás- A külső világ tevékeny megismerése:• Természet – társadalom – ember• Matematika- Munka jellegű tevékenységek		
--	--	--

Hetirend:

A heti rend elsősorban az óvodapedagógus munkáját segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse. A heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

A ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplex módon jelennek meg a tevékenységi formák.

Naponta lehetőség van az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a gyermek igénye szerint.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése és erről a szülők tájékoztatása.

A gyermekeknek naponta szükségük van szervezett játékos mozgásra.

Heti egy-két alkalommal minden csoportban átöltözéssel kötelező mozgást szervezünk.

A gyermekeknek megadjuk a lehetőséget, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedvük szerint folytathassák a hét folyamán.

Arra törekszünk, hogy jusson idő a gyermeki tevékenységek kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására. A gyermekek igényeinek, képességeinek figyelembevételével a komplex foglalkozások helyei, az időkeretek is megváltoztathatóak.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- heti, illetve havi nevelési- tanulási tervkészítés
- heti rend és napirend összeállítása
- megfigyelések, feljegyzések a gyermek fejlődéséről
- a nevelőmunka értékelése

14. Hagyományrendszerünk

Az óvoda hagyományainak ápolása, fejlesztése, tartalmainak elmélyítése fontos eszköze nevelési céljaink elérésének. A katolikus és nemzeti ünnepek, megemlékezések a gyermekek keresztény értékrendhez való közeledésére, nemzeti identitástudatának fejlesztésére, a hazaszeretetük mélyítésére, az egymás iránti tisztelet, a türelem alakítására, a közös cselekvés örömére, az új közösségek formálására szolgálnak. A közös ünnep, cselekvés a gyermekeket egymás megbecsülésére és tiszteletére neveli. Az ünnepek, megemlékezések, a közös élmény erejével hatva a közösséghez (csoport, óvoda, egyházközség, városunk, hazánk) tartozás érzését erősítik. Az évenkénti, ritmikus ismétlődés által a korábbi élmények felidéződnek, az érzések megerősödnek, elmélyülnek és az ismeretek gazdagodnak.

A nevelőtestület munkatervben rögzített döntése alapján bizonyos rendezvényeket, ünnepélyeket intézményi szinten, másokat a gyermekcsoportok keretein belül tartunk meg oly módon, hogy fejlessze a gyerekek érzelmi kötődéseit, de ne legyen megterhelő a számukra. Fontos feladat a rendezvények, ünnepélyek lelkiükben gazdag, megfelelő színvonalú előkészítése, a gyermekek – az életkori sajátosságok, képességeket és rátermettséget figyelembe vevő - felkészítettségének biztosítása.

Az ünnepek, szokások keretét adnak munkánknak, meghatározzák mindennapjaink tartalmát, tevékenységeit. A katolikus óvodánknak feladata, hogy megtanítsuk a gyermekeket (és rajtuk keresztül a szülőket) a lélekből fakadó ünnepekre, megemlékezésekre, a hagyományok megteremtésére. Törekszünk arra, hogy a

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

gyermekeinket életkoruknak megfelelő szinten tanítsuk meg az ünnepek tartalmára (történelmi múlt, bibliai történetek, szentek élete) és minél emlékezetesebbé tegyük ezeket.

A jeles napok, ünnepek kiemelkedő szerepet kapnak óvodai életünkben: örömet, boldogságot, vidámságot hoznak a mindennapokba.

Az óvodapedagógus feladata az ünnepek, hagyományok és megemlékezések megvalósításában:

- az ünneplés jelentőségének megérettetése
- ráhangolódás az ünnepre
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi életeseményeiből
- az ünnep előkészítése és lezárása

Hónap	Program
Szeptember Szeptember 12. Szeptember 24.	Tanévnyitó szentmise Szűz Mária névnapja Szent Gellért a Katolikus iskolák óvodák napja Városi Gazda nap – Családi nap
Október 04. Október 06. Október 23.	Szent Ferenc Állatok világnapja Aradi vértanúk - megemlékezés Nemzeti ünnep Őszi fesztivál az óvodában
November 01. November 02. November 10. November 19.	Mindenszentek Halottak napja Szent Márton püspök Árpád-házi Szent Erzsébet
December 06.	Szent Miklós ünnepe – óvodai Mikulás

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

	Adventi városi rendezvények Adventi lelki gyakorlat Óvodai karácsonyi ünnepség Templomi pásztorjáték
Január 06.	Vízkereszt
Február 02. Február 03.	Gyertyaszentelő Boldogasszony Szent Balázs Óvodai farsang Kiszebáb égetés
Március Március 12. Március 15. Március 20.	Hamvazószerda – Nagyböjt – Húsvét Szent Gergely napja – iskolába hívogatás Nemzeti ünnep Roma hét Víz világnapja
Április Április 20.	Nyílt hét Föld napja Egészség hét Virágvasárnap - barkaszentelés
Május	Majális az óvodában Anyák napja – Szűz Mária Gyermek nap Tanévzáró szentmise
Június	A tanév értékelése – zárása Úrnapi körmenet Pünkösd Óvodai zarándoklat
Augusztus 12. Augusztus 15.	Assisi Szent Klára óvodánk névadója Nagyboldog asszony

Augusztus 20.	Szent István ünnepe
---------------	---------------------

Az ünnepek tervezésénél maximálisan figyelembe kell venni a gyermek életkori sajátosságait. Az óvodapedagógus tartsa fontosnak hagyománnyá alakítani csoportjában a gyermekek születés – vagy névünnepének köszöntését. A tervező munkában helyet biztosítunk azoknak a vidám, egyben szórakozást is nyújtó együttléteknek, melyek örömet okoznak a gyermekeknek, egymás iránti barátságra, a közösség összekovácsolására, látóköriük kitágítására, beszédképességük fejlesztésére is felhasználhatók.

15. Kapcsolatrendszerünk

Az óvoda társadalomban elfoglalt helye szerint kapcsolatban áll pedagógiai speciális társadalmi és egészségügyi intézményekkel, szervezetekkel.

• Az óvoda és a család kapcsolata

A legfontosabb és legszorosabb kapcsolat a nevelés első számú színterével a gyermekek családjával kell, hogy legyen.

A család a szocializáció első színtere. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.

A szülőknek jogaik és kötelezettségeik vannak gyermekeik gondozásában nevelésében, fejlesztésében iskolára való alkalmassá tételében.

Ennek alapvető feltétele az egyenrangú partneri viszony, mely a kölcsönös bizalmon, tiszteleten, és segítség - nyújtáson alapul. Óvodánk családias, de nem válhat a gyermek családjává. A házirendünk tartalmazza a jogokat és köteleességeket, melyet a nevelési év első szülői értekezletén ismertetünk.

A szülőkkel való kapcsolatunkban az őszinte odafordulást, az empátiát és a segítőkész szándékot éreztetjük addig a pontig, amíg a szülők képesek ezt elfogadni.

A kapcsolatunkat a tapintatra építjük és arra törekszünk, hogy ez tovább mélyüljön a közös programok együttes tevékenységek alkalmával. Elismerjük és elfogadjuk a családok szokás

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

és szabályrendszerét tapintatosan befolyásoljuk őket az életmód jó szokásainak alakításában. Tiszteletben tartjuk a családok vallásos érzelmeit, segítjük őket a keresztény nevelés helyes értelmezésében, hogy az óvodai és családi nevelés egymást kiegészítve töltse be szerepét. Mindaddig a családok magán ügyének tekintjük az otthon történeteket, amíg azt nem tapasztaljuk, hogy azok a gyermek fejlődését testi és lelki épségét nem veszélyeztetik. Arra motiváljuk a családokat, hogy a dokumentumainkban megfogalmazott normarendszert elfogadják és építsék be otthoni nevelési gyakorlatukba is. Ugyanakkor elfogadjuk a családok által képviselt különböző gondolkodás módok értékeit. A gyermekek nevelése a család joga és kötelessége az óvoda kiegészítő segítő szerepet tölt be. Átmenetnek tekintjük az óvodai nevelést a családi és az iskolai nevelés között.

Nevelőközösségünk alapelvnek tekinti a gyermekek szeretetét tiszteletét elfogadását, fejleszthetőségét másságának értéként való kezelését.

Az óvodapedagógus megértő türelmes érzelmileg elfogadó partneri szerepet tölt be az együttnevelésben.

Az óvoda minden dolgozójával szemben egységes a követelmény és elvárás, hogy előítéletektől mentesen közeledjen a családhoz.

Tudatosan tervezzük és kezdeményezzük a kapcsolat tartás hagyományos formáit a nyílt napokat a közös ünnepeket a családlátogatásokat és a szülői értekezleteket fogadóórákat egyéni beszélgetéseket. Minden évben kérdőívben kérjük a szülők véleményét, mely átfogóan érinti az óvodai élet minden területét. Kiértékelés után nevelő munkánkban figyelembe vesszük a többség véleményét ötleteit javaslatait.

Törekszünk azonban új, a szülők igényeihez igazodó kapcsolattartási formák felkínálására is, családi nap, óvodakóstolgot, szülők bevonása az óvodában a gyermekekkel való együtt megvalósuló környezettudatos szemléletet elősegítő tevékenységek végzésében (papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés stb.) Fokozatosan át kívánunk térni a valamennyi szülőt egy időben érintő nyílt napok szervezéséről a szülők igényeire alapozott óvodai részvétel lehetőségének biztosítására a nyílt hétre.

A gyermekek nevelésében szoros partneri viszonyra törekszünk a családokkal, hiszen boldog, kiegyensúlyozott, keresztény lelkületű gyermek nevelése közös célunk és feladatunk.

• Szülői munkaközösség

Tagjait az óvodaév első szülői értekezletén a szülők választják meg csoportonként 2 fővel. Közülük 1 elnököt jelölnek, aki képviseli érdekeiket az egyéb fórumokon. Az SZMK tagjai segítségével bevonjuk a szülőket az óvodai rendezvények megszervezésébe. A szülői munkaközösség véleményezi azokat az intézményi dokumentumokat, amelyek az eredményes együttműködést segítik.

• Az óvoda és az iskola kapcsolata

Pedagógiai programunk céljainak megvalósításával kívánjuk elősegíteni átkerülő gyermekeink iskolai beilleszkedését. Célunk még az óvoda-iskola közötti átmenet megkönnyítése, minél inkább zökkenőmentessé tétele.

Ennek érdekében szoros együttműködést alakított ki a két intézmény, melynek során kölcsönösen megismerjük egymás intézményi dokumentumait, nevelés gyakorlatát, konzultálunk a kompetencia alapú nevelésről.

Az átmenet nehézségeinek csökkentésére törekszünk, de felelősséget nem vállalhatunk a gyermekek iskolai megatartásáért, előmeneteléért.

A két intézmény kapcsolatát a kölcsönös nyitottság, a bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése jellemzi. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően lehetőséget adunk a leendő elsős nevelőknek arra, hogy megismerkedhessenek az óvoda mindennapi életével, nevelési módszereivel, eszközeivel.

Ezért az óvónő feladata:

- A kapcsolat kiépítése az általános iskolával, annak alsó tagozatos nevelőivel,
- Munkaközösségi foglalkozásokon való részvétel, közös programok, első osztályosok meglátogatása.

- **Pedagógiai intézményekkel való kapcsolat**

A nevelőmunka fejlesztését, tudatos tervezését szolgálja a pedagógiai intézményekkel való kapcsolat.

- Óvodapedagógiai Egyesülettel (továbbképzések)
- Pedagógiai Szakszolgálati Intézet.
- Tanulási képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Intézményegysége.

Fejlettségi szint megállapítása és optimális fejlesztési lehetőségek megkeresése érdekében és az iskolaérettségi vizsgálat végzése céljából utalunk gyermekeket Nevelési tanácsadóhoz. Szakértői Bizottsággal az SNI gyermekek szakértői véleményének felülvizsgálata érdekében tartjuk a kapcsolatot.

- Városi Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
- Közművelődési Intézményekkel: múzeum, könyvtár, bábszínház
- Új Viktor Géza Alapfokú Művészetoktatási Iskola

- **Katolikus Pedagógiai és Továbbképzési intézet (KPSZTI)**

Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a szakmai képzések és az előrehaladás érdekében.

Kihasználjuk a továbbképzési intézet által nyújtott lehetőségeket.

- **Kapcsolat a fenntartóval**

Az Egri Főegyházmegye intézményeként részt veszünk a katolikus egyház életében, szoros kapcsolatot tartunk az óvoda fenntartójával, amely az óvoda működését segíti, információáramlás gyorsaságát, pontosságát szem előtt tartva.

A helyi katolikus közösséggel a Plébános atyával igyekszünk minél mélyebb és szorosabb kapcsolatot kialakítani. A Plébános atyát nevelési értekezletekre, szülői értekezletekre, rendezvényeinkre meghívjuk, valamint lelki gyakorlat vezetésére, illetve óvodás mise megtartására is megkérjük.

- **Roma Nemzetiségi Önkormányzattal** folyamatos eredményes együttműködésre törekszünk. Az óvoda által szervezett rendezvényeinkre meghívjuk (nyílt nap, évszóró).

- **Az óvoda és a Közművelődési Központ és Könyvtár kapcsolata**

Óvodánk jó kapcsolatot tart fenn a Művelődési Házzal, minden olyan rendezvényen részt veszünk, amely elősegíti a nevelő munkánkat. Ezeket a programokat úgy választjuk meg, hogy a gyerekek nyugodt játékát, pihenését ne zavarja. Lehetőségünk nyílik bábelőadások, kiállítások, gyermekszínházi előadások megtekintésére. A könyvtárat is rendszeresen látogatjuk, így keltjük fel érdeklődésüket a könyvek és a könyvtár iránt.

- **Az óvoda és a Városi Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat kapcsolata**

A helyi gyermekjóléti szolgálattal szoros együttműködésben próbálunk segíteni a hátrányos helyzetű gyermekek életkörülményein a jelzőrendszer segítségével.

- A **Kárpát-medence** magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

16. Az óvoda személyi feltételei

A hét gyermekcsoporthoz tartozó főállású óvodapedagógusok száma: 9 fő,
ebből 1 fő óvodavezető

Felsőfokú pedagógiai képzéssel rendelkező óvodapedagógus 9 fő

Középfokú végzettségű óvónő: 1 fő

Pedagógus II. kategóriában: 5 fő

Óvodapedagógusi szakvizsgával rendelkező: 3 fő

Pedagógiai asszisztens: 1 fő

Nevelőmunkát közvetlenül segítők száma: 11 fő

Gazdasági vezető: 1 fő

Óvodatitkár: 1 Fő

Közösségünk emberi kapcsolataira az egyenesség, a nyíltság és egymás elfogadása a jellemző. Az együtt töltött évek alatt összegyűlt tapasztalatok, a közös élmények a munkával járó erőfeszítések és a szalmai sikerek egymáshoz ragaszkodó, együttműködő közösséget formáltak.

Érdeklődésünket, beállítódásunkat tekintve vannak kolléganők, akik a tevékenységközpontú program jobb megismerését szem előtt tartva szakmai továbbképzésben vettek részt, vannak, akik vezetőmenedzser képzésben és olyan szakemberünk is van, aki játék személyiségfejlesztő tanfolyamot végzett.

Tiszteletben tartjuk és támaszkodunk a nem pedagógus alkalmazottak, dajkák munkájára, akik óvodai nevelésük eredményességét segítik az óvodapedagógussal összhangban. Nevelési elveinkről, a csoport, illetve egy-egy gyermek értékeléséről, a kialakítandó szokás és szabályrendszeréről rendszeres tájékoztatást kapnak.

Testületünknek stabil tagjai (a dajkák) 15-20 éve dolgoznak s mindannyian elvégezték a dajkaképzőt. Megbízható, figyelmes, gyermekszerető emberek.

17. Tárgyi feltételek

Az óvoda épületében a csoportszobák tágasak és világosak. Az épület komfortsága megfelelő: víz, gázfűtés, telefon, biztonságtechnikai berendezés, valamint az épület akadálymentesítve van.

Az épületben található 8 csoportszoba, 1 tornaszoba, 4 gyermekmosdó, gyermeköltöző felnőtt öltöző, mosdó, 1 orvosi szoba, 1 irodahelyiség, 2 raktár, 1 tálalókonyha.

A bővítés után az óvoda épülete tetőtér beépítéssel rendelkezik és lift segíti a közlekedést.

2009. évben informatikai pályázat útján óvodánk 1 számítógéppel, 1 nyomtatóval, 1 scanel-el, és különféle fejlesztő eszközökkel bővült. Továbbá rendelkezünk 1 db fénymásolóval, lamináló – és spirálózó géppel.

2016. évben Wifi hálózatunk kiszélesítése megvalósult, melynek segítségével az IKT alkalmazásának köre bővült.

A csoportszobákban a hatszögletű asztalok barátságosabbá, biztonságosabbá teszik a foglalkoztató termeket. A berendezés – nevelést – fejlesztést elősegítő eszközök a gyermekek számára megfelelő esztétikus kivitelben készültek.

Az óvoda berendezése az egyszerűség a takarékoság, praktikusság jegyeit mutatja, természetes anyagok felhasználása érvényesül.

Az udvari játékok az EUS szabványoknak megfelelőek, biztonságosak.

A folyamatos eszközpótlásról, berendezési tárgyaink, elhasználódott bútoraink cseréjéről folyamatosan gondoskodnunk kell. Ennek megvalósulásáról jelenleg az

EFOP-3.1.3. "Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása" című projekt Esélyteremtő pályázatban való részvétel ad lehetőséget számunkra.

Udvarunk játékkészletének folyamatos felszereltségét természetes anyagokból fa, nád kívánjuk megoldani. Homokozók, babaház, mászóókák, forgódob, csúszda, libikóka (színesítik) gyermekeink elfoglaltságát szolgálják. Tárgyi eszközeinket tekintve folyamatosan bővíteni szeretnénk a mozgásfejlesztő és értelemfejlesztő játékok számát.

Tárgyi feltételek fejlesztése

A fejlesztést a következő években meghatározó az 1/1998./VII.24./ Oktatási Minisztérium rendelete a nevelési – oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994./VI.8./ MKM rendelet módosításáról. E rendelet tartalmazza az intézmények kötelező (minimális) eszköz és felszerelési jegyzékét.

Rövidtávú

- eszközellátottság fejlesztése,
- játékeszközök bővítése
- foglalkozási eszközök fejlesztése.

Középtávú

- az udvar felszerelésének fejlesztése (környezetbarát anyagból készült mozgásfejlesztő játékok)

A fejlesztés erőforrásai:

- A helyi intézményi költségvetés
- Pályázatokon való részvétel
- Szponzorok felkutatása lehetőség szerint.
- Szülői támogatás.

Eszközrendszerünk

A játéktevékenység eszközei

Az óvodában ugyan igen sok játékeszköz található, mégis a személyiséget leginkább fejlesztő szerepjátékokhoz, gondolkodást és beszédet fejlesztő játékokra még szükség van. A mozgásos játékhöz is kiegészítőkre van szükség.

A mesekönyvek bővítése mellett a legszebb magyar népmesék, videofilmen, diafilmen való megjelenítésére is módot kell találni.

A hiányzó felszerelések a költségvetési lehetőségek figyelembevételével folyamatosan szerezzük be.

Az óvodai tanulás eszközei

A szakmai eszközök bővítése költségvetési keretből minimális összegből történik.

Az eszközállomány elemzésekor ki kell emelni azokat az óvónők által készített játékokat és eszközöket, amelyek az egyéni fejlesztés során fontos szerepet kapnak az óvodai tevékenységekben. Az elkészítéshez szükséges anyagokat biztosítani tudjuk

Az vizuális tevékenységekhez szükséges eszközök elérhető helyen vannak (rajzlapok, színesceruzák, festékek ollók, gyurma, zsírkrétastb.).

A hangszerek körében fellelhető a furulya, dob, cintányér óvónők által készített ritmus hangszerek, kellékek a dalos játékokhoz: fejlesztésüket folyamatosan tervezzük.

18. Sajátos Nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése

Célunk a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, valamint az SNI gyermekek szakszerű fejlesztése a Szakértői Bizottság Szakvéleményének megfelelően.

Óvodánk a Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján az alábbi gondozásban vett gyermekek integrált nevelését vállalja fel.

- Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése, fejlesztése, megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd (a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX törvény 121.§ (1) bekezdés 29.a) pontjából).

- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő integrált nevelése (a köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX törvény 121.§ (1) bekezdés 29.b) pontjából).

Az SNI gyermekek a befogadásának személyi feltételei:

Óvodánkban a fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai és logopédiai teendőket 1 fő külsős munkavállaló látja el megbízásos jogviszonyban.

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok integráltan, a gyógypedagógus útmutatásai alapján a többi gyermekkel együtt fejlesztik az SNI gyermekeket.

Az SNI gyermekek befogadásának elvei:

- Minden gyermek fejleszthető.
- A fejlesztés során a gyermekek meglévő képességeiből kell kiindulni.
- A részleges zavart szenvedett és késve jelentkező tünetek problémájával küzdő gyermekek fejlesztése segítő, támogató szemléletet igényel.
- Az SNI gyermekek is különbözőek, egyediek, ezért sajátos nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek.
- Az SNI gyermekek elsősorban gyermekek és csak másodsorban SNI-ek, ezért részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztésre is szükségük van,
- Az SNI gyermekeknek ugyanúgy joguk van az érzések és tapasztalatok átéléséhez, mint társaiknak.
- Szükségeiket csak ők tudják érzékeltetni, értő figyelemmel kell feléjük fordulni.
- Az SNI gyermekeknek, önmaguknak is kell cselekedniük önmagukért, az óvodapedagógus a feltételek megteremtésében segíthet.
- Az SNI gyermekeknek joga van sajátosságaihoz, az azokkal való teljes élethez, amely bizonyos speciális életmóddal jár együtt.
- Minden SNI gyermeknek joga van – életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő szinten - tisztában lenni saját állapotával, jogaival, lehetőségeivel.
- A gyermekek fejlesztése több irányból történik: lehet tevékenységorientált, spontaneitásból kiinduló, feladatorientált.
- A gyermekek képességstruktúrája különböző területeken, más-más szinten állhat, e szintek ismeretei képezik az egyéni bánásmód, differenciálás, a feladatorientált fejlesztés alapjait.
- A feladatot és a személyes élményt egy szituációba integráló fejlesztés során az óvodapedagógus a személyiség minél több szféráját próbálja bevonni a fejlesztésbe.

- Az általános elvek megtartása mellett az óvodapedagógus érvényesíti azt az elvet, hogy ahány SNI gyermek van a csoportban, az annyiféle személyiséget jelent, és ahány személyiség, annyi személyes élmény és integráló fejlesztés szükséges.

Általános feladatunk:

- A probléma észlelése (szűrése).
- Szülők tájékoztatása és bevonása.
- Szakvizsgálat kezdeményezése.
- Az óvodapedagógus és a speciális fejlesztő együttműködése / egyéni fejlesztése terv szerinti differenciált foglalkoztatás.
- Az SNI gyermekek arányát figyelembe vesszük a csoportok szervezésénél.
- Folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a gyermeket fejlesztő gyógypedagógussal és egyéb szakemberekkel.

19. Az intézmény gyermekvédelemmel összefüggő feladatai

Óvodánkban az utóbbi években rohamosan meg növekedett a hátrányos helyzetű, ill. a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Gyermekvédelmi munkánk céljai:

Célunk az esélyegyenlőség és a gyermekeket megillető jogok biztosítása, az egyenlő hozzáférés, valamint a veszélyeztetettség megelőzése.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése mellett kiemelt a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Az óvodánkban a gyermekeket, vagy hozzátartozóikat hátrányos megkülönböztetés nem érheti származásuk, vagyoni helyzetük, színük, nemük, vallásuk, nemzeti, etnikai hovatartozásuk, politikai nézeteik alapján.

Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek iránt, szorgalmazzuk, hogy rendszeresen járjanak óvodába, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik.

- Az óvodánkba érkező, szociális helyzetükből adódóan lemaradást mutató gyermekeink az iskolai életet egyenlő eséllyel kezdjék iskolás társaikkal.
- A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése pozitív hatásrendszer és az alapvető szükségletek kielégítésének biztosításával.
- Legyen természetes gyermekeink és a felnőtt dolgozók körében a „másság” elfogadása.

Veszélyeztetettnek mondhatjuk az olyan állapotot, amely a gyermek:

- testi
- értelmi
- érzelmi vagy
- erkölcsi fejlődést a szülő vagy a gondozó és a környezete nem biztosítja, gátolja vagy megakadályozza.

A veszélyeztetettség fokozatai, fajtái:

- I. fokú: Közvetlen életveszély, amely a gyermek életét veszélyezteti: ilyenkor azonnal kiemelés szükséges. A család együttműködése ez esetben nem szükséges
- II. fokú: Súlyos élethelyzet, ami még kezelhető, itt fontos szerepe van a család együttműködési készségének, a krízishelyzetre mindenképpen számítani kell.
- III. fokú: A család élethelyzetében folyamatosan jelen van a krízis kialakulásának lehetősége.

Azokkal a családokkal és azon családok gyermekeivel fokozottan kell foglalkozni, ahol az említett állapotok fennállnak. A megelőzés sikerét azáltal lehet biztosítani, hogy már a veszélyeztetettség kezdeti szakaszában el kell távolítani azokat az akadályokat, melyek a gyermek fejlődését gátolják

A gyerek lehet veszélyeztetett:

- környezeti okok
- magatartási okok
- egészségügyi okok
- illetve több együttálló ok miatt.

Környezeti okok lehetnek családon belül és azon kívül is.

- **Bántalmazás, elhanyagolás:**

- kire irányul: gyerekre
szülőre
- formái: fizikai
pszichikai

- **Anyagi veszélyeztetettség:**

- lakhatási körülmények
- hajléktalanság
- munkanélküliség
- közüzemi hátralék, egyéb hátralékok
- alacsony jövedelem, szegénység

- **Szülők életmódja:**

- alkoholfogyasztással kapcsolatos problémák
- drogfogyasztásból adódó problémák
- elhanyagoló gondozás, nevelés
- bűnöző életmód
- kulturális és értékrendbeli különbségek

- **A gyermekintézménnyel kapcsolatos probléma:**

- a hiányzások.

• **A gyerek tágabb környezete:**

- baráti társaság
- kortárs csoportok
- környezeti hatások
- Nagy szerepet tulajdonítunk az együttes élményeknek, a szokások, hagyományok kialakításának, az ünnepekről való megemlékezésnek.
- A személyiségfejlődésükben megzavart gyerekek önértékelése hibás, önbecsülésük gyakran hiányos. Ebből a rossz önértékelésből igyekszünk őket átbillenteni a reálisba, sikerélmények biztosításával.

A gyerekvédelmi tevékenységben az óvoda valamennyi pedagógusának részt kell venni, de a munka szervezéséért és irányításáért minden óvodapedagógus és az intézményvezető a felelős.

Óvodapedagógusok feladatai:

- Maximálisan biztosítják a gyermekek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot.
- Úgy szervezik az óvodai környezetet - személyi- és tárgyi feltételrendszert -, hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermekünk számára az optimális fejlődési folyamatot.
- Az általános elvárások közül – tolerancia, nyitottság; elfogadó, segítő, támogató attitűd, szeretetteljesség, következetesség – kiemelten fontos.
- A nevelő-fejlesztő munkájuk során mindig figyelembe veszik a gyerekek egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét.
- A gyermekek szociális, szociokulturális háttérének megismerése - komplex állapotfelmérés.
- Szükség szerint környezettanulmány végzése családlátogatás alkalmával.
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet veszélyeztetettsége (testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátló vagy akadályozó állapot) jelzése a gyerekvédelmi felelősnek. /Hátrányos helyzetű gyermekek azok, akiket a családi körülményeik, szociális helyzetük miatt a jegyző védelembe vett, illetve akik után rendszeres gyerekvédelmi támogatást folyósítanak, halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akit

tartósnevelésbe vettek, a törvényes felügyeletét ellátó szülője, szülei legfeljebb az iskola nyolcadikévfolyamán folytatott tanulmányait fejezte, fejezték be/.

- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése, segítik őket tehetségük kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetükből való felzárkóztatásban. Az integrált gyermekek nevelése során biztosítják az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

- Érzelmi nevelés, szocializáció, az óvodai közösségbe való beilleszkedés segítése.

- A speciális igényeket kívánó gyermekek számára a fejlesztés megfelelő szakemberek segítségével történjen.

- Rendszeresen tájékoztatják a szülőket az őket és a gyerekeket érintő kérdésekről, jelzik, ha a gyermek viselkedésében problémát észlelnek (szülői értekezlet, fogadó óra, telefon, családlátogatás).

- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.

- Prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, hátrányosan befolyásolhatják, veszélyeztethetik.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Koordinációs tevékenységével segíti az óvoda pedagógusainak gyermekvédelmi munkáját.

- Elősegíti az óvónők tájékozódó tevékenységét, szükség szerint családlátogatáson is részt vesz.

- Gyermekvédelmi munkatervet készít, megjelölve a konkrét tevékenységeket a felelőssel együtt.

- Nyilvántartja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekeket, feljegyzi az intézkedéseket, eredményeket. Ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, ill. megszüntetés okait.

- Veszélyeztetettség esetén kezdeményezi a gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más intézményekkel, hatóságokkal való kapcsolatfelvételt.

- Tanácsadó tevékenységével elősegíti a szülők és a gyerekek szociális és gyermekvédelmi területen történő tájékozódását.
- Szükség szerint igénybe veszi a családgondozó, a védőnő segítségét.
- Részt vesz esetmegbeszéléseken, kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi munka intézményszintű ellenőrzésében, értékelésében.
- Szülő, pedagógus vagy gyermek jelzésére lépéseket tesz a családi környezet megismerésére, a veszélyeztető okok feltárására.
- Megkeresi a családdal való kapcsolattartás sikeres formáit, azokat célszerűen alkalmazza segíti a hatósági és a területi gyermekvédelmi szerveket feladatuk teljesítésében (vélemény, jelentésadás, tájékoztatás)
- Abban a szociális rétegben is hozzájárul a nevelődési esélyek javításához, amelyben a gyermek fejlődését a családi, a személyi és egyéb körülmények gátolják
- Ismerteti a szülőkkel azokat a támogatási lehetőségeket (önkormányzati, ill. civil kezdeményezéseket) amelyek segítik a rászoruló családokat a gyermekek eltartásában és nevelésében
- Figyelemmel kíséri a nevelőszülőnél élő, volt állami gondozott gyermekek fejlődését, és az óvodából iskolába kerülők további életútját.

Az óvodavezető feladatai:

- A gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása: gyermekvédelmi felelős megbízása; feladatok, kompetenciák nevelőtestületi szinten.
- Bizalomelví kapcsolat kiépítése a családokkal.
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása.
- Veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása.
- Étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeleteknek megfelelően. Ezek dokumentálása.

Fő cél :

- Megelőzés.

- Kialakult hátrányok csökkentése.
- Segíteni szociális beilleszkedésüket a gyermekvédelmi ellátásban részesülő családoknak.
- Biztonságérzetet nyújtani számukra, mely megalapozza a szellemi kötődésüket az óvodához, ösztönzi társas kapcsolataik pozitív alakulását
- Szülőkkel, hozzátartozókkal kialakított kapcsolat megtartása, illetve továbbfejlesztése, mélyítése fejlesztő foglalkozások szervezésével hátrányok leküzdése.

A célok eléréséhez szükséges feladatok:

- A gyermekek megismerése, hiányosságaik feltérképezése.
- Tartalmasabb élet lehetőségeinek megnyitása.
- A rászoruló családok életkörülményeinek javítása, megsegítése, a rendelkezésünkre álló lehetőségekkel (pl. gyűjtés szervezés...)
- Jelzőrendszer működtetése.
- Igényesség felélesztése.
- Differenciált követelményrendszer: egyénre szabott, differenciált segítségadás.
- Figyelemfelhívással, példaadással erősítjük a szülők felelősségét a gyermekek otthoni gondozása, nevelése iránt, ezáltal fejlesztjük a családi háttérrendszert is.
- A gyermekcsoportokban igyekszünk elfogadtatni ezeket a gyermekeket, s mindent megteszünk, hogy peremhelyzetbe ne kerüljenek.
- Az egészséges, harmonikus személyiség fejlesztés a testi, az értelmi és szociális érettség kialakítása a sikeres iskolai beilleszkedéséhez.
- A rendszeres óvodába járásra való felszólítás, törvényi háttér ismertetése.
- Anyanyelvi nevelés keretében, a beszédértés, beszédfigyelem fejlesztése, igényélesztés a társalgásra.
- Ismeretek bővítése játékos formában, gondolkodási műveletek erősítése.
- Azon munkálkodni, hogy ezeket a gyermekeket is képességeikhez mérten, minél magasabb fejlettségi szintre eljuttassuk, óvodába, iskolába való beilleszkedésüket, lehetőségeikhez képest, maximálisan elősegítsük.
- Rendszeres kapcsolattartás, szülőkkel, nagyszülőkkel, testvérekkel. /formái: családlátogatás, szülőértekezlet, rendezvények, nyílt napok, bemutatók/.

- A múzeumlátogatások, kirándulások, bábelőadások, állatkerti séták pótolják azokat az élményeket, amelyekből a gyermekek az otthoni környezetükben kimaradnak.

Gyermekvédelmi intézkedések:

- A veszélyeztetett gyermekek helyzetének felmérése után intézkedési terv készítése, amennyiben szükséges (munkaterv, mely része az óvodavezető munkatervének). Ezen gyermekekkel való foglalkozás.
- A többi gyermek veszélyeztetettségének megelőzésére figyelemirányítás
- Nyilvántartási lap kitöltése, folyamatos ellenőrzés
- Minden munkatársat megismertetni az év elején a munkatervével (határidőkkel, felelősökkel, szervezeti formákkal havi lebontásban megjelölt feladatokkal)
- Együttműködik az orvossal, védőnővel, gyermekjóléti szolgálat embereivel (szükség és terv szerint)

A szülőkkel kapcsolatos feladatok:

- A család a szocializáció első színtere, ezért erősíteni a családi nevelést.
- A szülők gyermekük iránti felelősségérzetének kialakítására, megtartására törekvés.
- Személyes kapcsolat kialakítása a szülőkkel.
- Beszoktatás alatt, anamnézis felvétele, a szülőkkel.
- Folyamatos, segítő együttműködés, gyermekük elfogadásának segítése, bátorító nevelésre ösztönzés.
- Folyamatos családlátogatás probléma esetén.
- A családok szociális, nyelvi tudás különbségeiből adódó hátrányok kompenzálására törekvés.
- A szülőket szakszerűen segíteni a gyermeknevelésben.
- A gyermeknevelés szakmai támaszrendszerének kiépítésére törekvés.
- Fejlesztési tanácsok a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozáshoz (szülői igény esetén).

A támogatás lehetősége:

- Életvitelben való segítség
- Anyagi segítség lehetőségének ismertetése (rendkívüli és rendszeres segély)

- Tanácsadás
- Család segítése hivatalos ügyekben
- Védő - óvó intézkedések helyileg alkalmazható formáiban nyújtott segítség.

20. Szociális hátrányban lévők felzárkóztatása

„Minden gondolatunk, minden
tervünk azt célozza: hogy
benneteket vidámabbá
életrevalóbbá, műveltebbé
derékabbá tenni.”
/Karácsony Sándor/

Nevelő-fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a „Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelés irányelveit”.

Óvodánkban a cigány gyerekek száma évről-évre emelkedik. Többségük hátrányos, illetve veszélyeztetett körülmények között él.

Megoldási lehetőségek, távlatok, további feladatok

- Célunkat leginkább azzal érjük el, hogy már hároméves koruktól óvodába járnak a gyerekek.
- A gyerek óvodai felvételét megelőző „ismerkedő” családlátogatás alkalmával, és a gyerek anamnézisének elkészítésekor felmérjük a gyerek családi környezetét, kiszűrjük az esetlegesen fennálló veszélyeztetettségi okokat.
- Szükséges esetben felhívjuk a szülők figyelmét a gyerekek fejlődésének életkori sajátosságaira. Sok szülő nincs tisztában azzal, hogy az ő gyereke mire képes, és mi az, ami már túl nő az ő fejlettségi szintjén.

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

- Javaslatot teszünk egészségügyi ellátás igénybevételére, gyerek-ideggondozói és gyerek-pszichiátriai vizsgálatra.
- Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyerek iránti felelősségének erősítése, egyéni és személyes kapcsolattartás alapvető nevelési módszerünk.
- Törekszünk a szülővel való közvetlen viszony kialakítására, személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekszünk segíteni a gyerek fejlődését, szükség esetén megfelelő szakember segítségét kérni (családsegítő, pszichológus).
- Településünkön nagy számban részesülnek rendszeres gyermekvédelmi támogatásban a rászoruló gyerekek. Szükség esetén mi is javaslatot tehetünk rendkívüli gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Indokolt esetben természetbeni juttatást is kezdeményezhetünk. Rendszeres óvodánkban a ruhaadományozás, játékadományozás a rászoruló gyerekek számára.
- Óvodánkban arra törekszünk, hogy a gyerekek tapasztalják a felnőttek szeretetét, odafigyelését.

Célunk:

A családi nevelés hiányosságait kompenzáljuk, segítsük őket szociális beilleszkedésük során, biztonságérzetet nyújtunk számukra, amellyel megalapozzuk érzelmi kötődésüket az óvodához. Társas kapcsolataik pozitív alakulását segítsük. Biztosítjuk a gyerekek iskolakezdés előtti esélyegyenlőségét.

Feladatunk:

- A gyerek megismerése, a lemaradás területének és mértékének megállapítása.
- A felzárkóztatás színtere a játék.
- Fejlesztési feladatainkat differenciált, egyénre szabott segítségadással valósítjuk meg.
- Az egyéni fejlesztésről, felzárkóztatásról az óvónők folyamatosan írásbeli feljegyzést készítenek.
- A rendszeres óvodalátogatás érdekében az óvodapedagógusok folyamatosan látogatják az etnikai családokat, különös tekintettel a tanköteles korú gyerekekre.

- Neveltetésükben kapjon helyet sajátos szín és formaviláguk, tánckultúrájuk.
- Figyelemfelhívással, példaadással erősítjük a szülők felelősségét a gyermekek otthoni gondozása, nevelése iránt. A gyermekeken keresztül fejlesztjük a családi háttérrendszert.
- Szülői értekezleteken az egészséges életmódról, a gyerek személyiségét veszélyeztető dolgokról, viselkedési problémákról előadásokat hallhatnak. A szülők képviselőjébe cigány szülőt is választunk. A Kisebbségi Önkormányzat képviselőjével folyamatos kapcsolatra törekszünk kiemelve az óvoda pártfogói szerepét.
- A Pedagógiai Szakszolgálattal, Tanulási képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal rendszeres kapcsolatot építünk ki annak érdekében, hogy a cigány gyermek az egyéni fejlettségének megfelelően kezdhesse meg tanulmányait az általános iskolában.

A kisebbségi nevelés tevékenységformái és az óvodapedagógusok feladatai

A nevelés általános feladatai

Egészséges életmód kialakítása

- A cigányság életére nem jellemző az egészséges életmódra törekvés. Jellemző viszont az alultápláltság, az egyszer hopp, máskor kopp módszer, a helytelen életritmus, az ápolatlanság, a nem megfelelő ruházkodás, s ebből eredően gyakori betegség. Meg kell próbálnunk a gyermekeken keresztül a szülők szemléletét is változtatni, s megtalálni azt a módot, melynek segítségével az ő körülményeik között is változtatni tudnak ezen a helyzeten gyerekeik érdekében.
- Törekednünk kell arra, hogy a gyermekek rendszeresen járjanak már 3 éves kortól óvodába, alakuljon ki helyes életritmusuk, mely elengedhetetlen fejlődésük érdekében (rendszeres táplálkozás, napirend, heti rend).
- Az étlapot úgy tervezzük, hogy kellő összetételű és elosztású, változatos ételt kapjanak, részben pótolva az otthoni hiányosságokat.
- Testápolás: fontos a családi és óvodai szokások, feltételrendszerek toleráns kezelése, összehangolása (WC papír, papír zsebkendő, szalvéta, szappan, fésű, fogkefe használatának igénylési szintre emelése).

- Ruházkodás, hajviselet területén egyéni ízlésük elfogadása mellett megkívánjuk a megfelelő tisztaságot, rendezettséget.

Érzelmi nevelés, szocializáció biztosítása

A szeretetteljes légkör kialakításával, az óvónő és kisebbségi gyermek kapcsolatának a szeretet és az elfogadó magatartás megjelenésével formáljuk a gyermek érzelmi fejlődését, szociális viselkedését.

Érezniük kell a magyarság (felnőtt, gyerek) elfogadó, szerető közeledését, az együtt élésre való hajlandóságát, s ha ezt érezni tudjuk, tőlük is elvárjuk ugyanezt.

A népi hagyományaik megismerése, kultúrájuk óvodán belül és kívüli gyakorlása révén, annak szépségét látva kialakul pozitív érzelmi viszonyuk népünk iránt, elfogadja származását.

A másság elfogadása kettős feladat: a magyar gyermek megismeri a cigánykultúra értékeit, szépségeit, a cigány pedig a magyart.

Ez pozitívan hat érzelmükre, egymáshoz való viszonyukra az óvodáskor után is.

Játék

Játékukra jellemző a sok mozgás, a hangos beszéd, az eszköztelenség, a természeti környezet adta lehetőségek kihasználása. Mozgásuk bátrabb, biztosabb a korukra jellemzőeknél mivel magukra vannak hagyva, a nagyobb gyerekek között hamarabb végeznek iskolásokra jellemző mozgásokat (fára és más eszközökre mászás, futás).

Népi játékaik meghonosításával, eszközök biztosításával, játékban mutatott magatartások csiszolásával fejleszthető személyiségük.

A játék felzárkóztatásukhoz is sok lehetőséget kínál (alkotószerep-szabály játék).

Anyanyelvi nevelés

Szókincsük bővítésével kommunikációs készségük, irodalom iránti érdeklődésük fokozható, ezzel is biztosítva esélyegyenlőségüket, a sikeres iskolakezdéshez.

A cigány irodalom gyűjtése, annak beépítése foglalkozásaikba, (s annak szülőkkel való megismertetése) segíti énkép kialakító munkánkat.

Zenei nevelés

E területen éppen a rájuk jellemző fogékonyság, a zene szeretet, az ahhoz kapcsolódó jó ritmusérzék, mozgás sok-sok sikerélmény szerzése ad lehetőséget.

Ezen keresztül érzelmileg nagyon közel kerülhetünk hozzájuk és számos fejlesztési lehetőséget is találunk (szöveg megjegyzés, vissza éneklés, rendezett mozgás fejlődés stb.).

Ezen területen éppen ők lehetnek azok, akik óvodánk életét, ünnepeink hangulatát, színvonalát emelik. Az irodalmi anyagban is, se a zenei kultúrájuk megismerésében még inkább lehetőségük nyílik arra, hogy népünk nyelvvel ismerkedjenek. (Fontos, hogy erre a célra cigány együttesek feldolgozásait használjuk, vagy cigány vendéget hívjunk, aki ismeri a cigány nyelvet.)

Vizuális nevelés

Egyre több gyermek az eszköztelenség miatt nagyon gyenge ábrázoló készséggel kerülnek óvodába. Az eszközök állandó biztosításával, azok használatának gyakorlásával, sok-sok dicsérettel, biztatással fejleszthetők. Élmények folyamatos szerzésével növeljük képzelő erejüket. Formaalkításuk fejlesztése érdekében sok gyurmázást és más kézimunkát tervezünk részükre. Arra törekszünk, hogy szín és formaviláguk megjelenjen, hagyjuk, hogy használják szabadon a számukra idegen színeket, szín párosításokat (lila, fekete, erős zöld, erős rózsaszín stb.) E jellegzetesség kialakulását segíteni úgy tudjuk, hogy jellegzetes képzőművészeti tárgyakat, képeket gyűjtünk szemléltetés céljából.

Külső világ tevékeny megismerése

E területen az alap programunk alapján dolgozunk figyelembe véve a természethez való kötődésük fokát és egyéni felzárkóztatásuk szükségességét. Legfontosabb feladatunk megismerni a gyermekeket azzal a természeti, tárgyi, társadalmi környezettel, amelyben él. Felhívni a figyelmét annak értékeire, szépségeire, szabályaira, törvényszerűségeire. Ez képezi az alapját a később kialakuló természetszeretnek, óvodának és védelmének, a társadalomba való alkalmazkodó, harmonikus, kiegyensúlyozott életnek.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a kisebbség kultúrája és nyelve iránt.
- Ismerje és szeresse meg a kisebbség dalait, verseit, meséit, játékait.
- Ismerkedjen meg a helyi kisebbségi hagyományokkal, tárgyi emlékeivel, tanulja meg azok megbecsülését és tiszteletét.
- Alakuljon ki pozitív reális énképük.
- Rendelkezzenek annyi ismerettel, készséggel, hogy egyenlő eséllyel kezdhessék meg iskolai tanulmányaikat.

21. Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere

Intézményünk írásos dokumentumai

- Óvodai Nevelési Országos Alapprogramja
- Az Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda Helyi Pedagógiai Programja (határozatlan időre szól)
- Az intézmény éves munkaterve (működési terve)
- Csoportnapló (éves, havi, heti terv)
- Felvételi és mulasztási napló (folyamatos)
- Gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció (folyamatos)
- Az intézmény teljesítményértékelése, Intézményi önértékelés
- Házirend
- Szervezeti és Működési Szabályzat

Pedagógiai munka ellenőrzése

Területei

- Dokumentumok ellenőrzése, értékelése

- A nevelő munka feltételeinek ellenőrzése
- A pedagógiai munka ellenőrzése, elemzése, értékelése
- Helyi pedagógiai program megvalósulásának nyomon követése

Az ellenőrzés elemzése során kiemelkedő szempont módszertani szabadság biztosítása, a pozitív megerősítés, az elfogadott elvek számonkérése.

A pedagógiai ellenőrzés két területen történik:

a) az óvónő gyakorlati munka ellenőrzése és értékelése

b) a gyermek fejlődésének nyomon követése értékelése (különösen „kiemelt” az iskolába lépés szempontjából).11/1994MKM rend.20/b§ kötelezővé teszi félévenként. szülőt tájékoztatni.

Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése

Az egyénre szabott nevelési fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek.

Főbb szempontok

- Testi fejlődés, önállóság, önkiszolgálás, játék, szociális magatartás, kommunikációs képesség, motoros képesség.

A fejlődés dokumentum ellenőrzése folyamatos. Az óvodavezető a csoportlátogatások során folyamatosan ellenőrzi és értékeli a tervezést. A csoport év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év kiemelt feladatait.

22. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben, majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró.

Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

- a cselekvő – szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél,

- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában,

- életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni,

- minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot,

- tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések is lehetségesek),

- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről,

- tudja nevét, lakcímét, szülei nevét és foglalkozását, felismeri a napszakokat,
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait
- ismeri szűkebb lakóhelyét, környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét,
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- ismeri és alkalmazza a viselkedési, udvariassági szabályokat,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- elemi mennyiségi ismeretei vannak, összefüggéseket felismer, műveletek végzésére képes.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

- a szociálisan érett gyermek:
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni,
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg,
- kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A gyermekeknek hároméves koruktól kötelező az óvodába járás, amelynek célja és feladata a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink iskolaérettségi kritériumai tükrözik azokat az elvárásokat, melyeket a befogadó intézmény állít az iskolába kerülő gyermekeinkkel szemben. Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

Az óvodapedagógusok napi munkáját az SNI gyermekekhez alkalmazott szakember(ek) a véleménye alapján a gyermek ismeretében tanácsokkal, javaslatokkal, gyakorlati útmutatásokkal segítik.

E fejlődési jellemzőket minden év januárjában óvodánk nevelőtestületének tagjai (gyógypedagógus és/vagy fejlesztőpedagógus) mérik.

A gyermek fejlődésének nyomon követése

A jogszabály előírja, kötelező a gyermek értelmi, beszéd -, hallás -, látás -, mozgásfejlődésének eredményeit rögzíteni, szükség szerint, de fél évente legalább egyszer. Ugyanitt rögzítésre kerülnek a fejlődését szolgáló intézkedések, megállapítások, javaslatok.

A gyermekek fejlődését a "Gyermek fejlődésének nyomon követése" dokumentumban követjük, mely tartalmazza a fejlettsége szintjét, fejlődése ütemét. és a differenciálás irányelveit.

Gyermek fejlődésének nyomon követése:

- anamnézis
- fejlődési mutatók - játéka, anyanyelvi - verbális képessége, szociális képessége, értelmi képességei (matematikai gondolkodás, természet - társadalom - ember,), pszichikus funkciói, érzékszervi percepciók, mozgás - testi képességei, vizuális tevékenységei, ének - zene - tánc
- gyermektánc tevékenysége, munkatevékenysége
- laterális dominanciája
- fejlődés segítő megállapítások, intézkedések, elért eredmények
- amennyiben szakértői vizsgálat szükséges, annak eredményei, felülvizsgálati eredményei, fejlesztést szolgáló intézkedések,
- a szülők tájékoztatásáról szóló jegyzőkönyv - a szülők minden évben kétszeri alkalommal kapnak írásos, és szóbeli tájékoztatást gyermekükről, fogadóóra keretében.

Felhasznált irodalom

1. Az óvodai nevelés országos alapprogramja
Magyar Közlöny, 2009. 164. sz.
2. Az óvodai nevelés programja
Tankönyvkiadó Bp. 1976.
3. Az óvodai nevelés programja
OPI Bp. 1989.
4. Tevékenységközpontú óvodai pedagógiai program OKI által minősített
Fábián Katalin
5. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés - de hogyan?
NAT-TAN Sorozat Bp. OKI 1996
6. Mérey Ferenc V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan Bp. Gondolat Kiadó 1978.
7. Kovács György – Bakos Éva: Játék az óvodában, Debrecen 1995.
8. Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével
9. Dr. Fejes Erzsébet – Kanczler Gyuláné dr.: Mesélő természet
10. Prokolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában
11. 2011.évi CXC törvény

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda
3752 Szendrő, Bem utca 2/B.
Tel.: 06-48/560-563

Érvényességi nyilatkozat

A Helyi Pedagógiai Program hatályba lépése: 2020. szeptember 01.

A helyi Pedagógiai Program érvényességi ideje: határozatlan időtartam

A helyi Pedagógiai Program felülvizsgálata: két évente.

A helyi Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- Szervezeti átalakítás
- Törvényi rendelkezések

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program hatályba lépése, felülvizsgálata

Intézményünk nevelőtestülete a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította.

A módosított pedagógiai program 2020. szeptember 1. napján lép életbe.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot a fenntartó székhelyén, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A Pedagógiai program módosítását a szülői munkaközösség 2020.hó
.....napján tartott ülésén megtárgyalta.

Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Szendrő, 2020.hónap

.....

szülői munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A pedagógiai program módosítását az intézmény nevelőtestülete 2020.hó
..... napján tartott értekezletén elfogadta.

Szendrő, 2020.hónap

Hitelesítő nevelőtestületi tag

.....

Hitelesítő nevelőtestületi tag

.....

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda

3752 Szendrő, Bem utca 2/B.

Tel.: 06-48/560-563

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Szendrő, 2020.hónap

P.H.

óvodavezető

Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai program a nemzeti köznevelésről szóló CXC. törvény 32. § (1) bekezdés I) pontja értelmében az Egri Főegyházmegye, mint az intézmény fenntartója jóváhagyásával válik érvényessé.

Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult vezetője, a pedagógiai program módosításával egyetért és azt jóváhagyom.

Kelt:,évhónap

P.H.

Fenntartó képviselője

A Pedagógia Programot a Roma Nemzetiségi Önkormányzat véleményezte és elfogadta.

Kelt: Szendrő,évhónap

.....

Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke